

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 22 de maig del 1936

SUMARI

A un quart de sis i cinc minuts de la tarda és oberta la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Els senyors Romeva i Lloret demanen que consti en acta llur adhesió a l'acord referent a honorar la memòria de Valentí Almirall, amb motiu del cinquantenari de la publicació de la seva obra cabdal Lo Catalanisme.

Lectura, discussió i aprovació del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei modificant la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu. És aprovada, per unanimitat, la proposició incidental demanant la declaració d'urgència en la discussió d'aquest dictamen.

Parlament del senyor Cerezo, presentant el dictamen, en nom de la Comissió. Parlament del senyor Abadal, fixant la posició de la Minoria de Lliga Catalana. Resposta de l'honorable senyor President de la Generalitat, en funcions de Conseller de Justícia i Dret, al senyor Abadal.

En votació ordinària i sense discussió són aprovats els dos articles de què consta el dictamen, i a continuació, també en votació ordinària, amb el quòrum reglamentari i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat definitivament aquest Projecte de Llei.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer.

Art. 2.º — Vot particular dels senyors Rovira i Roure i Vallès i Pujals. La Comissió no l'accepta. El defensa el senyor Vallès i Pujals. Resposta del senyor Galés, per la Comissió. El senyor Vallès i Pujals rectifica, tot retirant el vot particular.

Vot particular del senyor Fronjosà, que és retirat pel seu signant a petició de la Comissió.

Esmena dels senyors Sol, Abadal, Duran i Ventosa i Vallès i Pujals, que és retirada pels seus signants.

En votació ordinària, i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat l'art. 2.º

Art. 4.^è — Són retirats per llurs respectius signants dos vots particulars, un dels senyors Rovira i Roure i Vallès i Pujals, i l'altre del senyor Fronjosà.

Esmena dels senyors Abadal, Sol, Duran i Ventosa i Vallès i Pujals. El senyor Duran i Ventosa la defensa. Resposta del senyor Galés, en nom de la Comissió. Rectificacions dels senyors Duran i Ventosa, i Galés. En votació ordinària, i amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana, és rebutjada l'esmena.

En votació ordinària, i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat l'art. 4.^è.

Art. 5.^è — És retirat un vot particular del senyor Fronjosà. En votació ordinària, i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat aquest article.

Art. 6.^è — Vot particular dels senyors Rovira i Roure i Vallès i Pujals. El senyor Rovira i Roure el defensa. Resposta del senyor Galés, per la Comissió. Rectificacions dels senyors Rovira i Roure, i Galés. En votació ordinària, i amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana, és rebutjat el vot particular.

Vot particular del senyor Fronjosà. El senyor Fronjosà el defensa. Resposta del senyor Galés, per la Comissió. Rectifica el senyor Fronjosà, i retira el vot particular.

Esmena dels senyors Cunillera, Sauret, Sallés, Canturri, Guinart, Farreres i Battestini. El senyor Cunillera, en nom dels signants, la defensa. Resposta del senyor Galés, per la Comissió. Rectifiquen els senyors Cunillera i Galés, i és retirada l'esmena.

En votació ordinària, i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat l'art. 6.^è

Art. 7.^è — Els senyors Vallès i Pujals i Fronjosà, en nom de les respectives Minories, retiren sengles vots particulars.

El senyor Duran i Ventosa retira una esmena de la Minoria de Lliga Catalana.

Intervenció del senyor Fronjosà formulant una suggerència que és acceptada pel senyor Galés, en nom de la Comissió.

En votació ordinària, i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat l'art. 7.^è en la seva redacció definitiva.

El senyor Galés demana que tornin a la Comissió una esmena dels senyors Cunillera, Sauret, Sallés, Canturri, Guinart, Farreres i Battestini i una altra del senyor Ruiz i Ponseti, proposant uns articles addicionals.

Se suspèn el debat.

Lectura d'un dictamen de la Comissió Permanent de Presidència sobre el Projecte de Llei de Sanjament de poblacions.

Lectura d'una proposició de Llei sobre drets passius.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis i cinc minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha l'honorable senyor President de la Generalitat i Conseller de Justícia i Dret i l'honorable senyor Conseller de Governació.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Era per demanar que constés la meva adhesió a l'acord pres en una d'aquestes darreres sessions per aquesta Cambra, demanant que se celebri un homenatge a la memòria de Valentí Almirall, amb motiu del cinquantenari del llibre *Lo Catalanisme*.

El Sr. PRESIDENT : Constarà en acta l'adhesió del senyor Romeva.

El Sr. LLORET : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET : Demano a la Presidència que tingui la bondat de fer constar la meva conformitat a l'acord pres l'altre dia per a honorar la memòria de Valentí Almirall.

El Sr. PRESIDENT : També constarà en acta l'adhesió del senyor Lloret.

Lectura, discussió i aprovació del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei modificant la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT : Hi ha un dictamen de la Comissió de la Llei de Contractes de Conreu i una proposició incidental demanant la discussió immediata de l'alludit dictamen.

(Un senyor Secretari dona lectura al següent)

«**DICTAMEN**»

Reunida la Comissió Especial de Contractes de Conreu, sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez i amb assistència dels Vocals senyors Riera, Sellés, Bru i Jardí, Dot, Abadal i Carreres i Artau, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei ampliant la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu, text refós del 21 de setembre del 1934, llegit a la Cambra en sessió d'ahir, després d'un detingut examen de l'esmentat Projecte de Llei, acorda, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Art. 1.er A la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu, text refós del 21 de setembre del 1934, s'hi afegirà el següent paràgraf :

«També podran ésser nomenats els Vocals conreadors per la Unió de Rabassaires, i els Vocals propietaris per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre quan el Govern de la Generalitat ho disposi. En aquest cas, les designacions hauran de fer-se dintre el termini de cinc dies, a partir de la comunicació del corresponent acord a les entitats expressades. Si aquestes no fan ús de la dita facultat, la designació correspondrà al Conseller de Justícia i Dret.»

Art. 2.er Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — El President, P. Cerezo i Hernàez. — El Secretari accidental, Lluís Bru.»

(Un senyor Secretari, a continuació, dóna lectura a la següent proposició incidental :)

«**AL PARLAMENT**»

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de sotmetre a l'aprovació de la Cambra la següent

PROPOSICIÓ INCIDENTAL

Que donades les circumstàncies excepcionals que concorren en el dictamen de la Comissió Especial de Contractes de Conreu sobre el Projecte de Llei ampliant la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu, text refós del 21 de setembre del 1934, llegit suara a la Cambra, no s'apliqui en aquest cas l'art. 21 del Reglament i es pugui, per tant, procedir a la discussió immediata de l'alludit dictamen i la seva votació definitiva.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — Cerezo, Dot, Fontbernà, Bilbeny, Casademunt, Bru, Jardí, Rouret, Irla, Gerhard, Andreu.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova la proposició? (*Assentiment.*) Resta aprovada.

Declarada la urgència en la discussió del dicta-

men anteriorment llegit, la Comissió té la paraula.

El Sr. CEREZO: Senyors Diputats: En presentar-se aquest Projecte de Llei a la Cambra crec convenient fer una petita exposició de fets perquè es compregui la necessitat que hi havia de presentar-lo.

Tots coneixem i tots sabem que l'any 1934 fou dictada per Parlament de Catalunya la Llei de Contractes de Conreu. Dintre d'aquesta Llei s'atorgaven uns drets als conreadors per tal que poguessin fer les revisions i la forma com havien de pagar a partir del 1934 les quantitats a què estaven subjectes per la Llei de Contractes de Conreu.

No diré ara les incidències per les quals ha passat aquesta Llei, perquè aquesta qüestió ha estat prou discutida en aquesta Cambra; però sí que hem de fer esment que, a conseqüència dels fets del 6 d'octubre, durant l'estat d'excepció en què ens trobàvem en aquells moments, el que tenia la responsabilitat màxima del comandament militar a Catalunya entengué que havia de dictar unes ordres que anul·laven de fet tot el que disposava la Llei de Contractes de Conreu, i que obligava els conreadors a què retornessin unes quantitats als propietaris. Això motivà, a més del retorn de les quantitats, una sèrie de llançaments i una sèrie d'empresonaments. Aquestes injustícies no podien quedar tal com havien estat realitzades. Tot això era obligat que fos esmenat i reparat.

El Front d'Esquerrers, en constituir-se amb motiu de les eleccions, un dels principis que va fer constar fou el que s'havia d'anar a la reparació de totes les injustícies comeses amb els conreadors de la terra. No va ésser solament un crit i un compromís del Front d'Esquerrers, car les mateixes organitzacions afectades, la Unió de Rabassaires i els Sindicats Agrícoles de les comarques gironines, per mitjà d'una representació del Baix Empordà feien arribar la seva veu al Govern de Catalunya; eren també els Diputats de la circumscriptió de Girona que en reunió de Majoria es feien ressò dels anhels i dels desigs dels Sindicats organitzats en llurs comarques, els que demanaven que fossin reparades aquelles injustícies i que es dictessin uns Decrets o unes Lleis que tornessin a l'arrendatari, al treballador del camp, totes les avantatges derivades de la Llei de Contractes de Conreu. Eren també uns Diputats del Parlament Català que no fa molt feien sentir la veu de les seves comarques perquè es portés a terme una reparació.

I no solament han estat les manifestacions d'aquestes organitzacions i d'aquests Diputats a què he fet referència, sinó que el Govern de Catalunya, fent-se també ressò dels compromisos del Front d'Esquerrers, fent-se ressò del que eren els principis d'autonomia, i fent-se ressò també del que eren els anhels i els desigs dels conreadors de la terra, una de les seves primeres accions del Govern fou la de dictar uns Decrets que reparassin aquelles injustícies.

El 4 de març es dictava el Decret posant en vigència la Llei de Contractes de Conreu; el 14 de març es publicà un Decret per virtut del qual es tornava a la terra els que havien estat llençats d'ella d'una manera injusta per les disposicions

del general Batet, i el 16 de maig es dictà un altre Decret que donava dret a reclamar les quantitats que les disposicions d'aquell general havien fet lliurar pels conreadors als propietaris.

Per regular això s'han dictat uns altres Decrets aclaratoris, però no eren suficients. Tot això es pot regular dintre de la Llei de Contractes de Conreu, però la Llei de Contractes de Conreu estableix un procediment que és llarg, donada la premura de temps per aquesta reparació d'injustícies. Tots sabem que es diu que cal formar unes Comissions Arbitrals i que s'han dictat les disposicions necessàries perquè aquestes Comissions actuïn i, en definitiva, d'acord amb la Llei, han de resoldre totes les qüestions referents a perjudicis i demandes de reclamacions que en virtut de disposicions anteriors han estat irrogades als treballadors de la terra.

Entenent que la Llei de Contractes de Conreu dona aquestes facilitats, s'ha cregut en la necessitat d'abreujar el temps. Ens trobem que tenim al damunt la collita i aquesta nova collita podria ésser la causa de nous conflictes en el camp, i és un deure de tots nosaltres el fer tot allò que sigui possible per tal que aquests conflictes no es plantegin. És desig de tots que hi hagi una perfecta harmonia dintre de les parts afectades del camp, i per això, vist que la Llei faculta en un dels seus articles addicionals que es podria fer ús del que era la Llei de Jurats Mixtos per la designació de Vocals de les Comissions Arbitrals.

Està clar que aquest article no era prou, perquè el procediment de la Llei de Jurats Mixtos fa precis que hi hagi un cens professional establert, cosa impossible que sigui feta entre els conreadors de la terra, perquè encara no s'ha fet la regulació de cap cens professional de Sindicats de treballadors de la terra. Per això, aquest Projecte de Llei que ve a portar una ampliació a la Llei de Contractes de Conreu, estableix les facilitats de l'organisme que ha de tenir cura de totes aquestes reclamacions; i s'estableix — com s'ha pogut llegir pel Projecte de Llei que s'ha presentat aquí a la Cambra i que s'ha passat ara a tots els senyors Diputats — un articulat d'ampliar les Comissions Arbitrals, d'ampliar la base sisena que faculti el Govern per a constituir les Comissions Arbitrals amb un procediment especial. Aquestes Comissions Arbitrals es constituïran amb designacions efectuades per mitjà dels organismes afectats, Institut Agrícola de Sant Isidre i la Unió de Rabassaires, i tindran la funció primordial de resoldre, a més del que la Llei els faculti, però immediatament, de resoldre totes les demandes de tots aquells conreadors afectats per les disposicions del general Batet.

Nosaltres hem cregut necessari posar-hi un segon article que fa referència a la vigència, i ho hem cregut necessari perquè la Llei de Contractes de Conreu que està en vigència ja de l'any 1934, vigència restablerta a partir del Decret del 4 de març del 1936, entenem que aquest Projecte de Llei no havia d'esperar-se el temps que es marca a l'Estatut per a la seva vigència, sinó que essent una edició, essent una ampliació d'un dels articles de la Llei de Contractes de Conreu, proposem que la vigència d'aquest nou Projecte sigui efectiva a comptar del dia següent de la seva promulgació

al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*. A això ha anat encaminada aquesta urgència que aquí s'ha aprovat, i nosaltres, membres de la Comissió, demanem als senyors Diputats que tinguin en compte l'interès que hi ha que el Govern pugui anar a la creació d'aquestes Junes Arbitrals pel procediment que s'assenyala en aquest Projecte de Llei i que aquest pugui ésser aprovat el més ràpidament possible a l'objecte que comencin a actuar les Comissions Arbitrals per a establir l'harmonia i defensar els interessos d'aquells que s'han trobat perjudicats en el període d'excepció.

El Sr. PRESIDENT: Algun senyor Diputat vol fer ús de la paraula?

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Molt poques paraules, senyors Diputats, respecte del Projecte de Llei presentat per la Conselleria de Justícia i Dret ampliant una de les disposicions transitòries de la Llei de Contractes de Conreu. Es tracta de la formació de les Comissions Arbitrals que han de resoldre els conflictes que es presentin. La Llei de Contractes de Conreu estableix ja la formació d'aquestes Comissions Arbitrals i indubtablement que les regula en forma que els interessos de les dues parts que poden ésser afectades pels conflictes que s'han de resoldre, intervinguin amb la seva representació més autèntica dels propietaris i de conreadors de cada comarca en la formació d'aquestes Comissions Arbitrals. Indubtablement, des del moment que s'anirà a l'establiment d'aquestes Comissions Arbitrals en virtut dels censos que es facin a cada comarca, podran formar-se de manera que puguin comprendre perfectament quins són els interessos a cada comarca i en cada classe de conreu, per a resoldre equitativament els conflictes que es presentin.

Ara bé: el Govern i el Conseller de Justícia i Dret — la qual Conselleria en el dia d'avui està radicada en la Presidència de la Generalitat — ha cregut que com que estan tramitant-se totes les funcions relatives a la formació de les Comissions Arbitrals definitives, resultava que passaria un temps que no havia de desaprofitar per a prevenir conflictes que poden venir pròximament, i ha demanat, en conseqüència, en aquest Projecte de Llei, informat favorablement per la Comissió, i emparant-se en una de les disposicions transitòries de la Llei de Contractes de Conreu, que s'autoritzi perquè es puguin formar unes Comissions Arbitrals interines provisionals fins i tant que estiguin formades les Comissions definitives. Poca cosa podem dir nosaltres a això; és una funció de Govern, és una necessitat que creu el Govern que ha d'atendre i que ha d'atendre amb urgència, i nosaltres, naturalment, no hem de repetir arguments ni de demostrar criteris pel que es refereix a la totalitat i a cada un dels articles de la Llei de Contractes de Conreu, perquè ho tenim ja formulat repetidament a propòsit dels Decrets que últimament s'han dictat per la Conselleria de Justícia i Dret, respecte dels quals s'ha dit el nostre criteri i seguirà dient-se en la interpellació que respecte aquest punt està començada i va haver-se de suspendre per acabar en el seu comès el senyor Conseller de Jus-

tícia i Dret, que havia dictat els esmentats Decrets.

Naturalment, des del moment que el Govern creu que és una necessitat no solament la promulgació d'aquesta Llei, sinó, a més, la urgència d'aquesta Llei, en virtut del qual, a la proposició presentada nosaltres no ens hi hem oposat, la responsabilitat és del Govern, pel que es refereix a aquesta llei. No hem de fer nosaltres més que fixar, o repetir, o ratificar el nostre criteri respecte de la Llei de Contractes de Conreu i, en especial, d'aquests Decrets últimament dictats, i deixar que el Govern, en allò que és funció de Govern, si ho creu necessari i hi veu una necessitat d'urgència, faci el seu camí, reservant-nos nosaltres els nostres vots.

Solament jo volia indicar una cosa, que té referència amb el que jo he dit abans, de la manera com es formaran en definitiva les Comissions Arbitrals, amb els propietaris i els conreadors que resultin del cens de cada comarca i que, per consegüent, són aquells que més coneixeran els interessos propis de cada comarca.

Es diu en aquest Projecte de Llei que podran ésser nomenats els Vocals conreadors per la Unió de Rabassaires i els Vocals propietaris per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Ara bé: Com ha d'entendre's això? Per la matriu de la Unió de Rabassaires? Per la matriu de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre? Cada una d'aquestes entitats té delegacions en les distintes comarques o en moltes de les comarques i indubtablement que la designació dels conreadors i dels propietaris de les respectives comarques podria ésser feta pels que més assabentats estessin dels interessos i necessitats de cada una de les comarques, que no pas les entitats matrius que, com que radiquen a Barcelona, poden desconèixer els problemes comarcals i poden nomenar gent que no sigui de la que estigui més assabentada d'aquelles. Vol dir, per consegüent, aquest Projecte de Llei, que aquests nomenaments...

L'Hble. Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Demano per parlar.

El Sr. ABADAL: ...es faran, no per les matrius, sinó per les delegacions allà on n'hi hagi, de cada una d'aquestes entitats? Jo no pretenc res més sinó que s'aclareixi aquest punt, no precisament per afegir-lo com una esmena a la llei, sinó perquè quedi una interpretació ben autèntica, a veure si pot ésser que es puguin fer els nomenaments per les delegacions que aquestes dues entitats tinguin en les comarques, quan tinguin tals delegacions, sens perjudici que pugui fer-se per les dues entitats matrius allà on no hi hagi delegacions, o pugui fer-se, com expressa el mateix Projecte de Llei, per la Conselleria de Justícia i Dret quan fallin o quan faltin aquells conreadors o aquells propietaris dintre de cada una de les comarques respectives.

I res més; només que manifestar que nosaltres deixem la responsabilitat al Govern i felicitar-nos si això respon al desig i a l'intent del Govern d'apaivagar tot el possible els conflictes que avui deixem a la responsabilitat del Govern, amb la reserva dels nostres vots en el que es refereix a l'aprovació d'aquest Projecte de Llei.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula l'honorable senyor President de la Generalitat, en funcions de Conseller de Justícia i Dret.

L'Hble. Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT, en funcions de CONSELLER de Justícia i Dret: Unes breus paraules per a contestar al senyor Abadal. En primer lloc, naturalment, el Projecte de Llei que s'està discutint té per objecte l'apaivagar tots els conflictes que poguessin derivar-se. Ah! Apaivagar, però complint tothom la Llei de Contractes de Conreu, sotmetent a tothom a la Llei de Contractes de Conreu. La Llei de Contractes de Conreu, per a nosaltres està tan existent avui com el primer dia que va sortir triomfant del Parlament de Catalunya: per tant, nosaltres anem a complir d'una manera inexorable la Llei de Contractes de Conreu; res menys ni res més que la Llei de Contractes de Conreu!

Naturalment que és cosa de Govern, perquè ja s'havien donat les normes per a nomenar unes Comissions Arbitrals; però això porta un temps més o menys llarg, sempre més llarg del que convindria per tal de donar als pagesos treballadors de Catalunya la sensació de la bona intenció del Govern i del desig de reparar els estralls que s'han ocasionat. I com que el funcionament de les altres Comissions Arbitrals obliga a un cens i a un temps llarg, nosaltres voldríem, tan immediatament com fos possible, donant a tothom les garanties necessàries, procurar que aquests estralls fossin reparats de la manera més immediata possible. A això respon aquesta Llei.

El senyor Abadal parlava de si per part dels Comitès executius es podrien nomenar delegats, o si aquests delegats havien d'ésser nomenats per les Comissions comarcals, més coneixedores de les classes de cultius i de les necessitats del que ha ocorregut en aquests mateixos moments. Naturalment, el Govern en fer una Llei i en acceptar uns representants de les classes en pugna, no es pot dirigir a ningú més i no pot tenir altre relació que amb les respectives entitats representatives i oficialment reconegudes. Quan vingui, si mai ve, una crisi política, i jo m'he de posar en relació amb forces polítiques i hagués de cercar, per exemple, la consulta de Lliga Catalana, no consultaria pas les comarques; cridaria els seus representants encara que no interpretéssim ben bé el sentit del partit, en això no m'hi ficaria. El mateix passa en tots els Sindicats, en totes les associacions: hom es posa en relació amb el nucli representatiu, amb la directiva del partit o amb l'estament que representi aquell sector social, o aquell sector polític. Ara, els elements d'aquell sector han de lluitar i treballar, per tal que a les directives hi hagi la gent que representi la seva voluntat i els seus interessos. Però puc avançar alguna norma, que no és cosa que consti en el Projecte de Llei, perquè jo no em puc dirigir més que a les entitats representatives i als organismes dirigents com a tals entitats reconegudes. Penso que l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, ho farà així; si no ho fes així i en algun moment no interpretés la voluntat dels associats que representa i formen les seves delegacions comarcals, provocaria l'angoixa, la inquietud, la cen-

sura dels seus adeptes. El mateix passaria amb la Unió de Rabassaires. Però és que, a més, respecte la Unió de Rabassaires, jo sé que han convocat ja les comarcals per diumenge, per tal que elegeixin lliurement les comarcals els seus respectius delegats. De manera que aquest fet no es produirà, i que a la comarca que la Unió de Rabassaires encara no hi ha penetrat de manera efectiva, es posarà en relació, com a Girona per exemple, amb les forces i organitzacions que també puguin representar la voluntat de la pagesia catalana. En aquest aspecte no hi ha conflicte, penso que en l'altre tampoc. I així queda contestada la suggerència que m'ha fet el senyor Abadal. Res més.

(En votació ordinària i sense discussió, són aprovats els aris. 1.ª i 2.ª del Dictamen, als quals no ha estat presentada cap esmena, ni cap vot particular.)

El Sr. PRESIDENT : Declarada la urgència, va a procedir-se a la votació definitiva.

(En votació ordinària, amb l'excepció dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana, i amb el quòrum reglamentari, és aprovat definitivament aquest Projecte de Llei, que es publica com a annex al present número del DIARI DE SESSIONS.)

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legimitat dels acords de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer

El Sr. PRESIDENT : S'entra en la discussió de l'art. 2.ª, novament redactat.

(Un senyor Secretari dona lectura al vot particular següent :

«Art. 2.ª Els Ajuntaments podran declarar la nul·litat dels Decrets, resolucions i acords dictats durant el període comprès del 6 d'octubre del 1934 al 19 de febrer darrer, pels Alcaldes gestors i Comissions municipals gestores, en matèria de personal, si els nomenaments fets estan compresos en els casos següents :

Primer. — Quan es refereix a Secretaris, els fets en propietat per les Secretaries que eren objecte de concurs suspès per Decret del 21 d'octubre del 1934, i els fets en favor de persona distinta a la que exercia interinament el càrrec abans del 6 d'octubre del 1934, si aquest interí reunia en el moment de proveir-se el càrrec amb propietat, els requisits exigits per la Llei.

Segon. — Quant es refereix als altres funcionaris municipals, els nomenaments fets excedien les plantilles vigents el 6 d'octubre del 1934, i els acordats amb transgressió de qualsevol precepte legal o reglamentari vigent en l'esmentada data, o separant funcionaris interins nomenats abans del 6 d'octubre del 1934 que reunissin els requisits legals per a obtenir el nomenament en propietat.

Aquestes declaracions de nul·litat hauran de fer-se en el termini de quinze dies, a comptar del de la promulgació de la Llei, i contra l'acord municipal hi cabrà recurs davant el Jurat que estableix

l'article 4.ª En el cas d'interposició de recurs, l'acord de l'Ajuntament no serà executiu fins que sigui conformat per l'esmentat Jurat.

Contra l'acord del Jurat especial hi cabrà recurs davant el Tribunal de Cassació, el qual haurà d'interposar-se en el termini assenyalat per la Llei de la jurisdicció contencioso-administrativa.

Els funcionaris afectats per la declaració de nul·litat, recobraran la situació jurídica que gaudien abans del 6 d'octubre del 1934.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Rovira i Roure. — Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU : La Comissió no accepta el vot particular.

El Sr. PRESIDENT : Mantenim aquest vot particular els seus signants?

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Senyors Diputats : Aquesta Minoria es veu en l'obligació de sostenir aquest vot particular presentat en aquest article 2.ª de la Llei. És veritat que el vot particular havia estat formulat tenint en compte la primera redacció que la Comissió havia donat a aquest art. 2.ª del Projecte de Llei, i que després la mateixa Comissió ha modificat el text de l'article i ha introduït en ell algunes variacions que treuen alguns dels inconvenients que la primera redacció tenia. Malgrat això, aquesta Minoria ha de sostenir el seu vot particular per entendre que reflexa molt més l'esperit veritablement emanat de la Llei Municipal i de totes les disposicions que l'apliquen que no pas el text que presenta la Comissió. El punt de vista nostre exposat ja en el discurs que en contra de la totalitat d'aquesta Llei va exposar el nostre company senyor Rovira i Roure, és d'oposició completa a aquest text, a aquest article, a aquest precepte que es vol introduir en aquesta Llei. Nosaltres entenem que no hi ha cap necessitat i que és pertorbador que es vinguin a establir aquests preceptes en virtut dels quals es declara la nul·litat en bloc de determinats acords i nul·litat especial en una altra classe d'acords, quan hi ha un text ja en la Llei vigent en l'actualitat que permet que els Ajuntaments puguin anar a la declaració de lesivitat de tots aquells acords que considerin que no són convenients per l'administració municipal. Si hi ha un precepte legal en virtut del qual fins després de transcorreguts quatre anys després d'haver pres els acords els Ajuntaments mateixos poden provocar la declaració de lesivitat dels mateixos i poden amb això aconseguir la seva revocació o nul·litat, creiem que no és necessari i és pertorbar la vida municipal establir un altre precepte com el que s'estableix en aquesta Llei.

Aquest és el nostre punt de mira general respecte de la Llei. No havent-se tingut en compte, no havent-se acceptat aquest criteri nostre, el vot particular que mantenim ara i les esmenes que sostindrem respecte dels diferents preceptes d'aquesta Llei, són ja partint de la base del criteri que té el Govern i que té la Comissió de mantenir la Llei, i per tant, són, per dir-ho així, posicions que anem prenent nosaltres, per, dintre del mateix criteri que ha inspirat la Llei, veure si nosaltres aconseguim millorar-la.

A això obeeix aquest vot particular que presentem a l'art. 2.ª. El defecte capital que té l'article 2.ª, com vàrem exposar d'una manera perfecta, d'una manera admirable el senyor Simó Bofarull primer, i el senyor Rovira i Roure, després, és el que conté una declaració absoluta de nullitat de tota una categoria d'acords presos pels Ajuntaments durant aquest període a què la Llei vol referir-se. Es declaren nuls i sense efecte tots els acords que fan referència a personal. Aquest és el principi general d'aquest art. 2.ª de la Llei, i nosaltres diem que no és possible aquesta declaració de nullitat en bloc, aquesta declaració de nullitat de tota una categoria d'acords, com són tots els que fan referència a personal. Nosaltres — dintre, repeteixo, del criteri que la Llei sosté i manifesta — nosaltres entenem que s'havia d'admetre un criteri, en virtut del qual poguessin anul·lar tots aquells acords que es consideressin que havien d'ésser objecte de nullitat, però una declaració en bloc, absoluta, a priori, de nullitat de tota una categoria d'acords, entenem nosaltres que és una cosa inadmissible.

A l'art. 2.ª d'aquesta Llei, tal com venia redactat la primera vegada que va sortir de la Comissió, hi havia aquesta declaració de nullitat en termes absoluts i categòrics. Avui, en virtut de la redacció que hi ha donat la Comissió, després de la darrera reunió que va tenir, ja s'admet que hi poden haver, que hi han d'haver forçosament, una pila d'acords d'aquesta categoria que no poden ésser objecte de nullitat, per més que es vulgui dir en la Llei; i s'hi ha establert un darrer paràgraf en el qual se salven una pila d'acords d'aquesta nullitat. Però fixin-se els senyors Diputats i fixin-se, sobretot, els dignes companys de la Comissió i el senyor Conseller, en el contrasentit que avui resulta d'aquesta redacció de l'article 2.ª, per quan comença per dir en el seu paràgraf primer, que es declaren nuls i sense efecte tots els Decrets, resolucions i acords dictats durant l'esmentat període en matèria de personal, es declaren nuls i sense efecte tots els Decrets. En el paràgraf segon encara es remarca aquesta nullitat, per quan diu que tal declaració de nullitat és absoluta i comprèn tots els actes administratius relatius a funcionaris o empleats municipals. Però després, en el paràgraf darrer, diu que quedaran exclosos d'aquesta nullitat, tals, tals i tals acords. Jo crec que no ja al criteri jurídic, sinó fins al bon sentit, li repugna aquesta redacció que s'ha donat a aquest paràgraf, perquè si es diu que són nuls tots els acords respecte a personal, i es repeteix després que aquesta nullitat és absoluta i comprèn tots aquests acords, i després es diu que queden exclosos tals i tals, tota una categoria d'acords que s'esmenten, no hi ha, per tant, tal nullitat absoluta, i no hi ha tal nullitat de tots els acords, sinó que hi ha només nullitat d'alguns acords.

Doncs, si ha d'ésser així, i de la redacció mateixa que la Comissió hi dona es desprèn això, creiem nosaltres que és més justificat, més ajustat al que han d'ésser els preceptes legals, el nostre vot particular que, fugint d'aquell concepte de nullitat absoluta, fugint d'aquell concepte categòric, en virtut del qual es declara que queden

nuls tots els acords, per després establir-hi excepcions, dona una altra redacció a aquest article i diu que els Ajuntaments podran declarar la nullitat dels Decrets, resolucions i acords dictats durant el període comprès de tal data a tal altra, en matèria de personal, «si els nomenaments estan compresos en els casos següents». Aquí es van relacionant d'un a un tots aquells casos en els quals es pugui decretar aquesta nullitat, que no llegeixo de nou perquè tots els senyors Diputats tenen ja coneixement del redactat d'aquest vot particular nostre.

Tendeix, doncs, purament i simple, aquest vot particular nostre, a donar una redacció que — sense voler ofendre ningú — jo em permetria qualificar de més elegant que no la que ha sortit de la Comissió, anant a assolir la mateixa finalitat, perquè si els dignes senyors companys de la Comissió es fixen en els casos que nosaltres hem establert en aquest vot particular, veuran que hi vénen compreses totes aquelles categories d'acords que ells creguin que han d'ésser susceptibles d'aquesta nullitat, que ells creguin que aquesta nullitat ha d'afectar.

Podria ésser tal vegada que a la majoria de la Comissió li repugnés, per a admetre aquest vot particular nostre, el que es diu en el penúltim dels seus paràgrafs, en el qual es determina que contra l'acord del jurat especial hi cabrà recurs davant del Tribunal de Cassació. Si fos aquest el motiu que els portés a no admetre aquest vot particular, perquè el criteri manifestat per la majoria de la Comissió, i que veiem després ja en altres articles posteriors de la Llei, és que contra el fall d'aquest jurat especial que es crea no hi hagi recurs de cassació, nosaltres no tindríem inconvenient — si fos aquest l'obstacle perquè s'acceptés aquest vot particular —, en suprimir-ne aquest paràgraf i en deixar, per tant, tot el vot particular tal com ve redactat, sense aquest paràgraf penúltim. Però insisteixo novament — i amb això acabo, perquè no vull allargar més aquesta discussió; crec que queda prou clar el nostre punt de mira —; insisteixo novament que amb aquest vot particular, tal com l'hem redactat nosaltres, s'aconsegueix absolutament la mateixa finalitat que es persegueix amb l'article tal com l'ha redactat la Comissió, amb l'avantatge que no hi ha, després de declarar nuls tots els acords i de refermar encara que aquesta nullitat és absoluta, aquest contrasentit de dir que queden exceptuats d'aquesta nullitat tota una pila d'acords. Aquesta excepció és indispensable, cau pel seu propi pes, salta a la vista, i tot el que llegia aquest Projecte de Llei des del primer dia que es va presentar, ja ho veia. Hi ha una pila d'acords respecte de personal presos pels Ajuntaments durant el període a què aquesta Llei es refereix, que no podien ésser anul·lats de cap manera; hi ha totes aquelles coses que són, per a dir-ho així, automàtiques; hi ha aquells ascensos reglamentaris de personal; hi ha aquelles concessions de quinquennis que vénen determinades pel compliment d'una data fixa; hi ha àdhuc els mateixos pagaments de les soldades als funcionaris municipals que amb el precepte, tal com venia redactat de categòric, havia d'entendre's que tot allò

quedava anul·lat i que els funcionaris municipals havien de retornar a la caixa municipal totes les soldades, totes les mesades que havien cobrat durant aquell període.

Això era tan absurd que no hi ha hagut més remei que obrir la porta i establir aquest paràgraf darrer d'aquest article, tal com l'ha redactat la Comissió. Jo repeteixo — i amb això no diré ja cap més paraula — que el vot particular redactat per nosaltres acomplint les finalitats que persegueix el Govern i la Comissió — i no quin era el nostre pensament —, tot acomplint totes les finalitats que persegueix el Govern i la Comissió, ve la cosa en una forma que és molt més jurídica, té molt més bon sentit i no té l'inconvenient d'aquest contrasentit que ofereix el redactat de la Comissió.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS: Senyors Diputats: Les raons que acaba d'expressar el nostre digne company senyor Vallès i Pujals no han tingut la sort de convèncer-nos, perquè, al contrari, quedem encara més afermats en el criteri que tal com ve redactat ara l'art. 2.ª, salva totes aquelles coses de fons jurídic a què volia referir-se el senyor Vallès i Pujals. L'única cosa pràctica i concreta que trauríem del seu parlament, escoltat amb la deguda atenció, és la mena d'incorrecció gramatical que pugui suposar el que hi hagi la paraula que es declari «nullitat absoluta», havent-hi una excepció. Això té una esmena que es podria recollir d'una manera pràctica i que la Comissió no tindria cap inconvenient d'afegir, posant allà on diu que tal declaració de nullitat és absoluta, «amb l'única excepció que consta en el darrer paràgraf».

No obstant, jo faré remarcar el que les excepcions, com es diu vulgarment, confirmen les regles, i que del que es tracta en aquest article, en el moment que s'empra la paraula «absolut», és de donar-li a aquesta paraula un clar sentit, aquell sentit que precisament és el contrari del que propugna el senyor Vallès i Pujals.

Volem dir clarament, per a ús de tots els Municipis, que l'esperit de la Llei és declarar nul i considerar nul el que es va fer pels Ajuntaments que burlaren la voluntat popular, i només deixar com a excepcionals aquells estats de fets que no poden adquirir estat de dret mentre i tant per mitjà d'aquesta Llei els Ajuntaments no revalidin la situació de fet creada. Com diu molt bé el preàmbul del Decret, hi ha una quantitat de situacions i de casos que són de fet, aquells a què es referia el senyor Vallès i Pujals, amb els quals es compliren reglamentàriament, d'una manera automàtica, actes administratius. Aquests actes administratius, arrel de dret no en tenen; són viciats d'origen, puix que aquelles mateixes Corporacions que havien de legalitzar els actes administratius careixien de situació i personalitat de dret. Aleshores, fent-nos càrrec que es tracta, com diu el preàmbul, d'un estat imperfecte de dret, és a dir, que encara no hi ha una viabilitat jurídica en aquests actes, es dona, mitjançant la Llei que estem discutint, el procediment perquè

es convalidi la nullitat d'origen, el vici d'origen, i d'aquesta forma, sense reportar als Ajuntaments un enfarfec de qüestions administratives, els reconeixem l'estat de fet i els donem el títol de dret del qual careixien.

És per això que posem l'excepció última del preàmbul. Aquesta darrera excepció no té altre abast que el que hem manifestat.

I quant a la preocupació gramatical o de correcció que pugui tenir el senyor Vallès i Pujals, que es parli de nullitat quan s'admet una excepció, insisteixo que nosaltres no tenim cap inconvenient, si tant li plau, de posar-hi l'afegitó de «amb l'excepció que es fa constar», o deixar que el bon criteri i el bon sentit de tothom compregui que amb la paraula «absoluta» es dona el criteri perquè els Ajuntaments no dubtin respecte de l'abast de llurs atribucions, i marquem l'estat de dret, de nullitat absoluta de tot el que han fet els gestors. I, quan ve l'estat de fet, salvem amb una excepció aquells casos que podrien servir de pertorbació i complicació a la marxa de la vida municipal.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

Jo encara he d'afegir, pel meu compte, una altra consideració, i és que l'article tal com venia redactat en el Projecte redactat pel senyor Conseller, gairebé m'agradava més que el que ara hem presentat. Únicament que hi hem afegit aquesta excepció per a convalidar estats de fet; però en la resta del redactat jo considero que l'art. 2.ª tal com estava, per a les persones que hi entenen — i la V. S., senyor Vallès i Pujals, és d'aquesta classe de persones —, per a les persones intel·ligents, deia suficientment tot el que diu ara l'article 2.ª Ho deia en una forma absolutament elegant. Ara hi hem guanyat, potser, en un sentit de claredat, per a ús de tots aquells que no saben llegir exactament el contingut d'una prosa jurídica.

De manera, senyor Vallès i Pujals, que en definitiva, en presentar aquest redactat no fem altra cosa que aclarir, de manera que no es presti a interpretacions capcioses per part de ningú el sentit i l'abast de l'art. 2.ª, i afegim només aquesta excepció, que creiem que ha de merèixer l'aprovació de les VV. SS., per quant convalida estats de fet que de no venir aquest afegitó a l'article, hauríem causat una extorsió a la vida administrativa dels Ajuntaments, donant lloc a una sèrie de reclamacions, potser de plets, de la qual cosa pretenem lliurar la vida municipal. Res més.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: Lamento sincerament no haver tingut la sort de convèncer els dignes companys de la Comissió i, sobretot, el seu senyor President. He de fer constar que ell tampoc no ha tingut la sort de convèncer-me a mi.

El Sr. GALÉS: És clar!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però, mantenint cada u les seves posicions, jo no vull allargar més el debat, perquè no en trauríem res. Per aquestes consideracions, constant el nostre criteri tal com

jo l'he exposat en defensar el nostre vot particular, no tinc inconvenient en retirar-lo.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirat el vot particular.

(Un senyor Secretari dóna lectura al següent

«VOT PARTICULAR

Art. 2.ª Es declaren nuls i sense efecte els decrets, resolucions i acords dictats durant l'esmentat període pels que actuaven de gestors a la Generalitat, pels Alcaldes gestors i Comissions municipals gestores.

Tal declaració de nullitat és absoluta i comprèn sense excepció els referents a nomenament de personal, tots els actes administratius relatius a funcionaris o empleats, fins i tot els que hagin tingut efecte en mèrits de disposicions dictades per les Autoritats o Centres militars i governatius que en el dit període intervingueren la vida local i general de Catalunya.

Els funcionaris afectats recobren automàticament la situació jurídica que, en el seu cas tenien el dia 6 d'octubre del 1934, sense que puguin sol·licitar indemnitzacions de cap mena per drets que els foren atorgats durant el període esmentat a l'art. 1.^r

Els funcionaris declarats cessants o en qualsevulla forma perjudicats per les disposicions a les quals fa referència aquest article, tenen el dret de percebre el sou, haver o diferència d'haver que els correspondria de no haver-se pres les esmentades resolucions.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió. Accepta el vot particular?

El Sr. GALÉS: La Comissió no pot acceptar aquest vot particular i fins s'atreviria a pensar que aquest vot particular era bastant més adient a la primitiva redacció de l'article, però que una vegada feta la redacció en la forma actual, gosa esperar de la Minoria Socialista, que potser voldrà retirar-lo.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Evidentment, té raó el senyor President de la Comissió. Tota vegada que no es va acceptar que es perllonguessin les sancions fins als gestors que exerciren funcions governatives de la Generalitat, que és una de les qüestions a què fa referència aquest vot particular nostre, tota vegada que també la Comissió ha tingut a bé — cosa per la qual li n'estem agraïts — acceptar un dels nostres punts fonamentals d'aquest vot particular nostre, que és que els funcionaris perjudicats en virtut de les disposicions dels gestors municipals, poguessin recórrer i demanar les indemnitzacions a què hi hagués lloc, nosaltres retirem el nostre vot particular i, per tant, votarem amb la Majoria l'art. 2.ª tal com ha sortit de la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirat el vot particular.

(El senyor Secretari dóna lectura a la següent

«ESMENA A L'ARTICLE 2.ª»

El primer paràgraf d'aquest article quedarà redactat com segueix:

«Es declaren nuls, en principi, i sense efecte, els Decrets, resolucions i acords dictats durant l'esmentat període pels Alcaldes gestors i Comissions municipals gestores en matèries de personal, que no s'haguessin ajustat estrictament a les prescripcions reglamentàries i acords legals presos per les Corporacions respectives abans del 6 d'octubre del 1934.»

Podrien suprimir-se els dos darrers paràgrafs.

Palau del Parlament, 14 de maig del 1936. — Sol. — Abadal. — Duran i Ventosa. — Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT: Accepta l'esmena la Comissió?

El Sr. GALÉS: De cap manera, senyor President.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Aquesta esmena es redueix a donar una altra redacció a aquest mateix article, però en vista del criteri de la Comissió i del Govern, no tenim inconvenient a retirar-la.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirada l'esmena.

(En votació ordinària, i amb el vot en contra de la Minoria de Lliga Catalana, s'aprova l'article 2.ª)

El Sr. PRESIDENT: S'entra en la discussió de l'art. 4.^t

(El senyor Secretari dóna lectura als vots particulars següents, que són retirats pels seus signants:)

«Art. 4.^t L'encapçalament d'aquest article es redactarà en la forma següent:

«Contra els acords de declaració de nullitat a què fa referència l'article anterior, hi cabrà recurs davant el Tribunal Contencioso-administratiu...»

El darrer paràgraf d'aquest mateix article serà substituït pel que segueix:

«Contra les resolucions del Jurat podrà interposar-se recurs davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, en el termini assenyalat en la Llei de la Jurisdicció contencioso-administrativa.»

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Rovira i Roure. — Vallès i Pujals.»

«Art. 4.^t On diu: «Contra els acords de declaració de nullitat a què fa referència l'article anterior...» dirà: «Contra els acords de sancions o de declaració de nullitat dels Municipis a què fa referència l'art. 3.^r...»

En el paràgraf quart, on diu:

«... podrà mantenir la declaració de nullitat, revocar-lo totalment o parcialment, modificar-la...» dirà: «...podrà mantenir la declaració de nullitat i la imposició de les sancions, revocar-les totalment o parcialment, modificar-les...»

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.»

(A continuació es dóna lectura a la següent

«ESMENA A L'ARTICLE 4.^h»

Que digui: «Contra els acords de declaració de nullitat a què fan referència els articles anteriors...»

I al final, substituir el darrer paràgraf amb un altre que digui:

«Contra les resolucions d'aquest Jurat només hi cabrà un recurs d'apellació dintre del termini de deu dies, al Tribunal de Cassació de Catalunya.»

Palau del Parlament, 14 de maig del 1936. — Abadal. — Sol. — Duran i Ventosa. — Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: És per retirar l'esmena?

El Sr. DURAN I VENTOSA: No, no!

El Sr. PRESIDENT: És per a defensar-la, doncs. Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Hem demanat la paraula i tant podria ésser mantinguda aquesta esmena com formular-ne una de nova paraula o exposant algunes manifestacions que em penso que podrien arribar a convèncer la Comissió, malgrat la manca d'expressió en què nosaltres ens devem trobar, tota vegada que no tenim mai la sort de convèncer la Comissió.

Es tracta del següent: A mi em va cridar l'atenció en la primitiva redacció que s'admetés un recurs contra les declaracions de nullitat a què es refereix l'art. 3.^r, i no es parlés de la possibilitat de recursos contra els acords a què es refereix l'article 2.ⁿ I per què això? Amb la primitiva redacció del Projecte de Llei i en el dictamen de la Comissió es tenia una mica explicat, perquè com que es partia de la base que era simplement una declaració de nullitat general, de tots els acords respecte a personal, deia que no hi havia recurs de cap mena. Però ara ve una nova redacció, i en aquesta nova redacció s'exclueixen els dictàmens referents a personal sobre determinades matèries que es nomenen en el darrer paràgraf a què s'ha fet al·lusió en la discussió anterior, i es diu també que els empleats que avui tinguin aquest càrrec, en cessar en aquests no tindran dret a fer cap reclamació. I es diu més, que aquells que seran reposats tindran dret a demanar una indemnització per no haver estat reposats en el seu degut temps. «Ergo», com deien els escolàstics, resulta que s'han pres acords diferents que han de prendre necessàriament els Ajuntaments. ¿I per què respecte aquests acords, que poden ésser favorables o desfavorables, que poden ésser en un sentit o en un altre, no hi ha de cabre cap recurs? ¿No pensem, senyors de la Comissió, que pot molt ben succeir que aquests mateixos que es tracta de beneficiar quedin perjudicats per l'acord d'un Ajuntament que no sempre serà de la mateixa manera que vosaltres desitgeu? I fins vull suposar que no es tracta de desitjar o no desitjar, sinó que es tracta només de fer justícia; però els Ajuntaments també poden fer injustícies. ¿I per què no hi ha de cabre la pos-

sibilitat d'un recurs contra les possibles injustícies que facin o puguin fer els Ajuntaments, que no sabem com estaran constituïts, ni quin criteri tindran, ni tampoc sabem, en definitiva, si s'inspiraran en aquests principis de justícia que tots volem veure emparats? En aquest sentit jo formulo la petició d'una cosa senzillíssima. Es tracta simplement de què en l'art. 4.^h, així com es diu «contra els acords de declaració de nullitat a què fa referència l'article anterior», es digui: «contra els acords que fan referència als articles anteriors, els interessats podran interposar aquest recurs».

És evident — i em plau reconèixer la bona voluntat de la Comissió —, que el Tribunal tal com ve proposat en la nova redacció de l'article, satisfà totes les exigències dels que volen que els Tribunals siguin perfectament de justícia, i per mi tanta respectabilitat i tantes garanties ofereix el Tribunal tal com ara es proposa, com un altre Tribunal de Justícia, diguem-ne històrica. Per consegüent, crec que hem de fer els possibles perquè, si es comet alguna injustícia, aquesta pugui ésser reparada mitjançant un recurs. I en aquest sentit, insistim en què els acords dels Ajuntaments que s'hauran de prendre necessàriament malgrat de la declaració general i absoluta de nullitat, poden ésser perjudicials per algun interès legítim, i el menys que podem fer és que aquests interessos legítims es vegin protegits mitjançant un recurs davant d'aquest Tribunal, garantia per a tots.

Jo desitjaria haver convingut la Comissió.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS: La Comissió celebra el que, almenys en part, la nova redacció d'aquest article 4.^h hagi satisfet els escrúpols legítims de juridicitat que té el senyor Duran i Ventosa; i després de felicitar-me d'aquesta coincidència en aquest punt, he de contestar la preocupació que acaba de manifestar respecte al diferent tracte que mereixerien els acords municipals en relació a l'art. 2.ⁿ i a l'art. 3.^r, és a dir, al que es refereix a funcionaris que fossin deixats sense recurs, mentre el que es refereix a actes administratius, d'altra índole, tinguin el recurs establert, en relació a l'art. 4.^h La diferència essencial, a la nostra manera de veure, és que en l'article 3.^r es tracta d'actes que es convaliden, als quals es dona arrels i sabor jurídic, mentre que en l'art. 2.ⁿ, com que es declara la nullitat absoluta d'aquests actes, ja no es tracta d'essència jurídica, i per tant, no són respectables ni es pot establir res de dret respecte a ells.

Els primers actes es consideren tan mancats de base de dret, que creiem que ni hem de parlar d'ells ni preocupar-nos de què puguin tenir recurs jurídic. Un recurs és possible en quant l'acte és jurídic; però no reconeixem que sigui legal, en dret vàlid, que a aquests actes, en declarar-se nuls, haguem de concedir-los cap recurs. És als segons als que es convalida i se'ls dona vida dintre de l'esfera de dret, els que poden tenir un recurs.

Si hem tingut la fortuna, més aquesta vegada que en altres, de convèncer el senyor Duran i Ventosa, ens donarem per satisfets.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Confesso que el senyor Galés no m'ha convençut, malgrat els seus discreeteigs d'una juridicitat excessiva que no estem acostumats a veure sortir d'aquests bancs, però confesso que no m'ha convençut. Perquè ara, m'ha semblat que era el senyor Galés el que parlava amb un to d'advocat.

El Sr. PRESIDENT : Tot s'encomana, senyor Duran ! (Rialles.)

El Sr. DURAN I VENTOSA : Sí, és possible. Però ja que s'ha encomanat la juridicitat, haurem d'insistir sobre aquest punt de vista.

Segons l'art. 2.ª, es diu : «Queden exclosos de la nullitat acordada pel present article els augments graduals de caràcter normal com quinquennis, millores de sou per anys de servei, jubilacions, pensions i altres anàlegs, amb el ben entès que la seva concessió i quantia hauran d'estar de conformitat amb els Reglaments en vigor el dia 6 d'octubre del 1934, i ésser ratificats pels Ajuntaments d'elecció popular en el període d'un mes, a partir de la vigència de la present Llei.»

¿No li sembla al senyor Galés que pot succeir que un Ajuntament que abusi una mica de les seves facultats pot declarar que un empleat al que se li havien de reconèixer tots aquests anys de servei, li hagin estat reconeguts i no obstant se li negui? Sembla que el senyor Galés convindrà amb la possibilitat que això succeeixi. Nosaltres tenim una confiança molt gran en la vida municipal catalana, però així i tot, creiem que hi pot haver un Ajuntament, inclús un de la Lliga, que manqui a les seves obligacions, i que malgrat hi hagi un text de la Llei que imposi una obligació, l'Ajuntament no la compleixi. Pot succeir també, senyors Diputats, que ens trobem en el cas del funcionari que hagi de recobrar el càrrec per nullitat de la seva separació i tindrà dret a exigir la indemnització que correspongui segons la Llei Municipal i altres disposicions legals, i podrà succeir perfectament que un d'aquests funcionaris que hauran d'ésser reposats i que segons aquest text legal se li reconeixerà el dret a una indemnització, es trobi desestimat per l'Ajuntament que hagi de prendre l'acord. És que no us fa por aquesta interpretació? Doncs, no insistirem. Però em sembla que lògicament, en el moment que hi ha una possibilitat de prendre un acord ha de cabre un recurs. Si creieu que els Ajuntaments de Catalunya tots són tan savis i tan imparcials i justos que mai es poden equivocar, nosaltres no insistirem en aquest punt.

El Sr. PRESIDENT : La Comissió té la paraula.

El Sr. GALÉS : Fins i tot sense aspirar a poder convèncer el senyor Duran i Ventosa, desitjaria fer-li i fer a la Cambra la consideració que els arguments que ens impulsen a mantenir el dictamen i a no admetre l'esmena són de tal índole que preveuen les objeccions que acaba de fer el senyor Duran i Ventosa. Preveuen perfectament que pot haver-hi Ajuntaments que es neguin a

complir la Llei ; preveuen el què pugui haver-hi un mancamment de la Llei, però per aquests casos és quan Governació...

El Sr. DURAN I VENTOSA : Ah, no ! Si hi ha autonomia, n'hi ha d'haver per a tots.

El Sr. GALÉS : Per aquests casos d'incompliment de la Llei és quan la Llei mateixa preveu en el seu darrer article que per Conselleria de Governació es prendran i dictaran les ordres oportunes per tal d'emparar el compliment de la Llei.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Pobre autonomia municipal ! (Rumors.)

El Sr. CONSELLER de Governació : No se perquè !

El Sr. GALÉS : No se que té que veure l'autonomia municipal amb el que defensen les VV. SS., no volguent reconèixer que els Ajuntaments facin el que vulguin. Precisament és el contrari del que diuen les VV. SS., perquè dintre del respecte absolut a l'autonomia municipal, en el cas concret de què es parla no hi ha perquè queixar-se que es treguin aquests recursos...

El Sr. FRONJOSA (*Adreçant-se a la Minoria de la Lliga*) : Per això nomenaren Alcaldes de reial ordre !

El Sr. GALÉS : Quan hi hagi un mancamment a la Llei és quan han d'estar previstos els tràmits perquè ningú pugui escapar al seu compliment i el Poder executiu sabrà prendre les mesures que calguin dintre de la contextura legal per a trobar els mitjans de fer complir la Llei i no permetre que ningú la burli. En segon terme, deia el senyor Duran i Ventosa : És que en les excepcions que heveu establert en el cas de nullitat no hi podrà haver recursos, i aleshores serà una cosa un xic il·lògica el que no atorgueu recurs en aquest cas. No, senyor Duran i Ventosa, aquests casos previstos en l'excepció hauran d'ésser objecte d'una resolució de l'Ajuntament. Aquells funcionaris que es considerin afectats per la Llei i demanin la seva reposició en els seus drets de pensió, de jubilació, etc., aquests tindran una resolució municipal. No és que se'ls hagi negat ja la situació de dret, perquè la situació de dret es derivarà de la nova situació municipal. En definitiva, la situació d'aquests funcionaris és la de tornar a reproduir el seu cas davant l'Ajuntament. De moment, queden nul·les les prescripcions que els afecten i nul·les les disposicions ; però ells estan facultats dintre del termini marcat en la Llei a reproduir els seus casos davant l'Ajuntament que té una àmplia sobirania popular, i aleshores l'Ajuntament dictarà una disposició que causarà estat en dret, i aquesta disposició que causarà estat en dret sí que és recurreble, perquè no té nullitat d'origen, aquesta neix d'una font legítima de l'exercici legal de les funcions de l'Ajuntament.

Estigui tranquil el senyor Duran i Ventosa, a aquest respecte, ja que el context de la Llei permet el recurs quant s'hagi produït acord per l'Ajuntament sobre la declaració de dret del funcionari municipal que presenti el seu cas davant de qui té atribucions per resoldre.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Confesso que em perdo en aquest cúmul de juridicitat del senyor Galés...

El Sr. GALÉS : Es republicana !

El Sr. DURAN I VENTOSA : Juridicitat republicana ?

El Sr. PRESIDENT : Contra el règim, no hi cap l'autonomia !

El Sr. DURAN I VENTOSA : No sabia que hi haguessin dos règims de juridicitat.

El Sr. GALÉS : Ja li explicaré un altre dia.

El Sr. DURAN I VENTOSA : L'escoltaré amb molt de gust. Ara, nosaltres mantenim l'esmena ; en tot cas, que sigui rebutjada.

(En votació ordinària és rebutjada l'esmena. Han votat a favor d'aquesta els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.)

A continuació, i de la mateixa forma, és aprovat l'article.)

El Sr. PRESIDENT : S'entra a la discussió de l'art. 5.º

(Es dona lectura al següent

«VOT PARTICULAR

Art. 5.º Els funcionaris que en el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer hagin estat sancionats, separats, postergats o jubilats per llurs opinions polítiques o socials, per les Autoritats, Corporacions, Comissions o Organismes oficials subjectes a la jurisdicció de la Generalitat seran reintegrats per la Corporació en el seu càrrec. En cas de no fer-ho, els interessats podran instar la revisió dels corresponents actes administratius mitjançant la interposició del recurs davant l'esmentat Jurat especial.

Tal recurs haurà d'interposar-se en el termini dels dos mesos següents al de la publicació de la present Llei i es regularà per les normes que estableix l'article anterior.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.»

El Sr. GALÉS : La Comissió no pot acceptar aquest vot particular perquè el mateix, en essència, queda incorporat al dictamen per mitjà del mateix art. 5.º en tot allò que hi cap dintre de les possibilitats.

(El vot particular és retirat pel seu signant.)

A continuació, en votació ordinària, i amb els vots en contra de la minoria de Lliga Catalana, s'aprova l'art. 5.º)

El Sr. PRESIDENT : S'entra en la discussió de l'art. 6.º

(Es dona lectura al següent

«VOT PARTICULAR

Art. 6.º Es suprimeix aquest article.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Rovira i Roure. — Vallès i Pujals.»

El Sr. PRESIDENT : Mantenen aquest vot particular els seus signants ?

El Sr. VALLÈS I PUJALS : El mantenim.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS : La Comissió no accepta aquest vot particular.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyors Diputats : En realitat, varem exposar en combatre la totalitat del Projecte de Llei, el per què estimem que aquest art. 6.º no pot admetre's sota cap concepte. L'art. 6.º ve a establir una sanció respecte de determinats funcionaris i ve a establir-la pels fets que aquests funcionaris haguessin formulat determinades denúncies o haguessin fet certes declaracions. Això, al nostre entendre, és inadmissible per dos conceptes : En primer lloc, perquè quan s'estableix una sanció contra determinats funcionaris, encara que sigui una sanció de caire podríem dir-ne penal-administratiu, és indubtable que pel sol fet de representar una sanció, una Llei que tingui retroactivitat és inadmissible des del punt de vista del nostre Estatut interior i des del punt de vista de la Constitució espanyola. Venir avui a establir una sanció referent a uns fets passats, això és indubtable que sota tots conceptes està mancat d'aquell principi fonamental jurídic a què es referia precisament el senyor Galés.

En segon terme, és inadmissible l'article per altres raons que varen exposar-se aquí d'una manera eloqüentíssima pel senyor Simó i Bofarull, molt millor que en la forma que podria fer-ho el Diputat que us parla. Això ve a establir una situació respecte dels funcionaris que és indubtable que se'ls col·loca, podríem dir, en forma tal que, haguessin actuat d'una manera o d'una altra, sempre haurien resultat sancionats. Perquè si aquests funcionaris a què es refereix l'art. 6.º, en un moment determinat, s'haguessin negat a declarar als Jutjats, si no haguessin formulat determinades denúncies, s'haurien trobat per precepte de la Llei d'Enjudiciament Criminal amb una sanció i resulta que ara, per no haver incorregut en aquella sanció que en aquells moments se'ls hauria imposat, també se'ls imposa una sanció.

El Sr. CUNILLERA : No. La sanció és per les històries truculentes que explicaven aquests funcionaris !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Però resulta evident que en ambdós casos han de sofrir una sanció, i com que això és inadmissible, estimem que aquest article és encara molt més dolent que tot el reste del contingut de la Llei.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS : La Comissió es fa càrrec d'aquestes alegacions jurídiques proporcionades pel senyor Rovira i Roure, però em penso que el senyor Rovira i Roure en aquests moments no es fa càrrec ben bé del fons de l'assumpte que tracta de defensar. Evidentment que és una mala papereta el voler defensar els denunciadors, i moltes vegades calumniadors que, vivint en un Municipi i havent estat funcionaris dels Ajuntaments populars elegits pel vot de la sobirania lliurement exercida, en un moment donat d'excepció d'una vida civil decapitada per les exigències del moment militar, es troben donant lliure curs a la

vilesa dels seus interiors i es transformen en acusadors, en delators, en denunciadors d'aquells que fins aleshores tenien l'obligació de servir fidelment perquè eren la representació de cada un dels pobles. Evidentment, defensar a uns individus d'aquesta contextura moral no és una bona papeleta, no és segurament un dels plets que li agradi defensar el senyor Rovira i Roure. Jo em faig càrrec de la violència que s'ha de fer en aquests instants per a poder mantenir uns arguments de juridicitat que puguin defensar aquests individus, que d'altra manera quedarien sense sanció, perquè les Lleis no havien previst segurament que pogués rebaixar-se la funció d'un empleat municipal a transformar-se en acusador gratuït, en calumniador d'aquells que fins aleshores eren els seus superiors en tots els ordres, civil i administratiu. Això no ho preveïen les Lleis, com moltes vegades no preveuen les Lleis que es pugui entrar una persona indesitjable dintre d'una assemblea, i és per això que sens dubte no s'havia previst ni recollit el cas que pogués ésser causa greu el transformar-se els funcionaris en uns delators dels seus propis conveïns, i no tan sols conveïns sinó Regidors, superiors en l'ordre moral i en l'ordre administratiu.

Volem dir que aquest vot particular que demana la supressió del nostre art. 6.e seria una patent de cors i una mena d'estímul perquè produint-se una altra vegada fets semblants, avui contra un partit i demà contra un altre partit — vegi que representa un partit que podria estar-hi exposat el senyor Rovira i Roure —, els funcionaris municipals es creguessin autoritzats a demanar un premi pel fet de convertir-se en delators i moltes vegades, desgraciadament, en calumniadors que han portat amb les seves vils delacions els ciutadans a dintre de les ergastules i els han causat perills, danys i perjudicis que encara en aquesta hora no tenen la seva reparació deguda. ¡Què menys es pot demanar per aquesta mena d'éssers, funcionaris d'Ajuntaments, que se'ls separi perquè són indesitjables i no poden conviure per qüestió de decòrum dins d'un organisme que té per missió el representar la voluntat majoritària, la voluntat sobirana d'aquest poble! Què menys que establir aquesta sanció!

Ah! Aleshores l'única que li fa por davant d'aquesta qüestió de justícia, que és diferent de la legalitat, l'únic que li fa por és que l'article tingui efectes retroactius i això no sigui compatible amb l'esperit del nostre Estatut interior? Doncs bé, senyor Rovira i Roure, en el nostre Estatut interior també es preveu que les Lleis poden tenir retroactivitat; també es preveu; es demanaran més o menys garanties perquè una Llei del Parlament pugui ésser retroactiva, però és ben clar, i en l'art. 5.e queda establert que les Lleis podran tenir efectes retroactius en casos excepcionals. I és que no ens trobem en un cas excepcional? Sortosament, jo confio que serà un cas excepcional i que no haurà de repetir-se d'una manera habitual...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja es repetirà; estigui tranquil!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Vosaltres heu ensenyat el camí!

El Sr. PRESIDENT: És de creure que aleshores tothom ja s'haurà integrat al règim.

El Sr. GALÈS: I si la Llei que s'està discutint és de les que entren — i les VV. SS. no ho negaran — dintre de la categoria de lleis excepcionals, estem perfectament dintre de l'art. 5.e; i aleshores sabem que el Parlament pot decretar la retroactivitat d'aquesta Llei. S'exigirà garanties, de les dues terceres parts de Diputats perquè això sigui; les VV. SS. estan en el seu dret de demanar aquesta darrera garantia; però és evident que la sanció més minsa, la més lleu i frèvola que es pugui fer en els pobles quan s'han donat reptils d'aquesta naturalesa que han atemptat els vincles de ciutadania i els deures de respecte que es devien als seus superiors com a regidors, el menys que se'ls pot fer és aquest principi de sanció: excloure'ls de la convivència amb les persones honrades que han de tenir la seva casa en la casa del poble. de cada una de les viles i ciutats de Catalunya.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo segurament no he sabut expressar-me bé, perquè he donat uns arguments, o volia, millor dit, donar uns arguments i se m'ha contestat respecte d'uns altres. Si hi ha hagut denúncies falses, si hi ha hagut declaracions falses, si hi ha hagut calúmnies, a mi em sembla molt bé que s'imposi la corresponent sanció. Si s'ha dit la veritat, si s'ha fet una simple exposició de la veritat, jo no veig la possibilitat que s'estableixin sancions de cap mena. Ací el que es tracta de determinar és senzillament si en aquestes denúncies, en aquestes declaracions es va dir la veritat o es va falsejar la veritat.

El Sr. FONTBERNAT: Ja ens explicarà què era aleshores la veritat, senyor Rovira i Roure!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja ho preguntava Jesucrist, què era la veritat!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si la veritat es va dir, jo no veig sota quin concepte poden imposar-se sancions a aquella persona que quan ha estat cridada a declarar hagi manifestat la veritat.

El Sr. CUNILLERA: Ningú no la va manifestar... (Rumors.)

El Sr. FONTBERNAT: La veritat era proclamar l'Estat Català; la veritat era sortir al carrer a defensar l'autonomia; la veritat era defensar Catalunya! Si aquests senyors van dir la veritat, van delatar això.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Resulta que jo no rectifico; qui rectifica és el senyor Fontbernàt.

El Sr. FRONJOSA: Si no els impressionaren!

El Sr. PRESIDENT: És que la Presidència volia saber també on era la veritat. (Rialles.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si m'interrompen i em tallen a mig l'argument, no podem arribar...

El Sr. PRESIDENT: Segueixi el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si un senyor ha formulat una denúncia i ha estat cridat a declarar

i ha fet manifestacions en aquesta declaració, poden haver ocorregut dues coses: o que aquest senyor ha dit la veritat o que, pel contrari, ha falsejat i ha calumniat. Si aquest senyor ha dit la veritat, a aquest senyor, pel fet de dir la veritat no se li pot posar sanció de cap mena, perquè té l'estricta obligació de dir la veritat segons la Llei d'Enjudiciament Criminal. Ara bé, si aquest senyor no ha dit la veritat i ha falsejat els fets o ha calumniat, aleshores hi ha també un procediment adequat per aplicació d'uns determinats articles del Codi Penal, per virtut dels quals correspon una sanció a tot aquell que hagi prestat una declaració en fals, com també a tot aquell que hagi llevat unes calúmnies a determinada persona.

El Sr. GALÉS: Ara sí que no m'impresiona!

El Sr. ROVIRA I ROURE: En conseqüència, això no pot ésser aplicable més que en aquells casos en què no s'hagi manifestat la veritat per part d'aquells funcionaris, doncs del contrari resultaria l'enormitat jurídica a què jo em referia abans, perquè si no s'ha dit la veritat i hi ha hagut aquesta calúnnia i hi ha hagut falsejament en les declaracions, aleshores camí legal hi ha per a exigir les corresponents sancions.

Jo no he dit, com m'atribuïa el senyor Galés, que una Llei així, amb caire general, no pugui tenir caràcter retroactiu. És principi general que les Lleis no en tenen de caràcter retroactiu, excepte quan la mateixa Llei disposi altra cosa, i això és el que autoritza l'Estatut Interior de Catalunya. Però és també principi, encara més general, que totes aquelles Lleis que tinguin un caràcter de penalitat, un caràcter de sanció, no és admissible, segons la Constitució espanyola, que puguin tenir un caràcter retroactiu, i com no hi cap la retroactivitat en tot allò que imposa una sanció, jo dic que no pot ésser aprovat aquest article 6.º Això no vol dir que no es pugui fer una Llei amb caràcter retroactiu, si aquesta Llei no conté unes sancions, no té un caràcter penal; però si conté aquestes sancions, aleshores sí que immediatament sorgeix el principi constitucional de la irretroactivitat d'aquella Llei, que és cosa molt diferent que no es puguin fer Lleis de caràcter general que tinguin una nota de retroactivitat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. GALÉS: Vol creure la Comissió que el senyor Rovira i Roure ha esmerçat una part del seu preuat temps endebades per no haver-se fixat suficientment en la redacció de l'art. 6.º Tingui en compte que l'art. 6.º parla de les sancions pel fet d'haver ocasionat per mitjà de denúncies, «per mitjà de denúncies», no parla de declaracions, de denúncies fetes en ocasió, de denúncies que haguessin ocasionat la persecució, l'empresonament, la detenció de ciutadans per llurs idees polítiques o haver contribuït a empitjorar llur situació amb informes o declaracions tendencioses. Diu «empitjorar la seva situació», no parla precisament d'aquelles declaracions fetes en ordre d'una obligació de justícia; parla d'aquelles que han anat a empitjorar i, a més, parla

de denúncies, cosa en què ja hi està d'acord, naturalment, el senyor Rovira i Roure, de què quan s'ha produït la denúncia falsa, calumniosa, que tingui la sanció deguda. Entesos en aquesta part, que és la cabdal, ens entendrem segurament també respecte de les declaracions que tracten tendenciosament d'empitjorar la situació d'aquells que estan encartats o empresonats per les seves idees polítiques. Segurament que aquest principi també mereix l'assentiment del senyor Rovira i Roure.

Jo he d'agrair — i agraeix la Comissió — que el senyor Rovira ens hagi fet adonar que tenint aquesta Llei un efecte en certa manera retroactiu, encara que en el nostre punt de vista no és sinó a partir del mateix punt i instant en què les coses varen deixar de tenir un estat legal, i, per tant, restablir-les en la forma i estat que havien de tenir el 6 d'octubre, i aleshores per salvar aquesta mancança, que podria ésser d'un ordre formal, acceptem molt bé la suggerència, la insinuació del senyor Rovira i Roure i afegirem un article que digui simplement això: Aquesta Llei tindrà efectes retroactius. Moltes gràcies, senyor Rovira i Roure.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Em permet la Presidència? Quan es discuteixi el nostre vot particular, podria exposar els motius pels quals no podem estar conformes amb el vot particular de Lliga Catalana.

El Sr. PRESIDENT: Molt bé. Mantenen l'esmena els seus signants? (*Assentiment en els bancs de la Minoria de Lliga Catalana.*)

(*En votació ordinària i amb els vots favorables de la Minoria de Lliga Catalana, és rebutjat el vot particular.*)

Un senyor Secretari dóna lectura al següent vot particular:

«Art. 6.º On diu: "Es considera falta greu, als efectes d'instrucció de l'expedient...", dirà: "Es considera falta greu i, per tant, la separació sense indemnització del càrrec, als efectes d'instrucció de l'expedient..."».

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.)

El Sr. PRESIDENT: Manté el vot particular el senyor Fronjosà? (*Assentiment del senyor Fronjosà.*) El senyor Fronjosà té la paraula.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Nosaltres creiem que aquest vot particular encaixa perfectament amb l'esperit de la Llei que estem discutint. Si l'art. 6.º quedés tal com ha sortit de la Comissió, a la llarga qui hauria de pagar les injustícies fetes en les persones dels funcionaris que s'han vist perseguits o postergats durant aquest període, serien els Ajuntaments que han hagut de sofrir la conducta i l'actuació dels gestors. Hi ha hagut funcionari municipal que durant aquest període ha sentit una veritable fruïció en fer declaracions d'homes que no havien comès altre delictes que haver-se distingit en la vida local per les seves idees liberals i democràtiques. No ignoreu vosaltres que n'hi havia suficient, durant aquest període, en dir-se socialista,

més encara, n'hi havia suficient en dir-se republicà, per a ésser objecte de tota mena de persecucions, per a ésser objecte de tota mena de vexacions i d'humiliacions per part del Poder públic i per part d'aquesta gent que s'havia erigit en amo indiscutible de tots els pobles de Catalunya.

Deia que si el funcionari havia declarat una veritat, és a dir, si el funcionari havia dit que tal o tal professava unes determinades idees o que el dia 6 d'octubre havia adoptat aquesta actitud o havia adoptat aquesta altra, com que havia dit una veritat no se'l podia condemnar. I jo el que afirmo és que un funcionari té l'obligació de mantenir-se completament allunyat de les pugnes polítiques d'aquesta naturalesa; un funcionari té el deure d'ésser lleial a les persones que exerceixen funcions de govern, tant si són d'una banda com si són d'una altra. És clar, els homes de sentiment jesuític, d'esperit de Torquemada, de predisposició a la delació, aquests homes això ho troben perfectament correcte i ho troben perfectament normal, i és que entre la mentalitat de la gent liberal, la mentalitat de la gent democràtica, la mentalitat de la gent obrera, no es concebeix que en un moment de triomf hi hagi cap malvat, hi hagi gent tan vil i miserable que vagi delatant els homes per les seves idees polítiques, no se'ls hi acut a ells fer aquestes coses perquè saben que els homes demòcrates i liberals no faran mai objecte de persecució un home per les seves idees polítiques. I és clar, es dona ara el cas que aquesta mentalitat morbosa, estrafeta, que pertorba i desfà els sentiments més respectables que pot tenir un home, que és precisament tenir consciència del dret d'opinar lliurement que tenen tots els homes en matèria de les fórmules que han de regular la convivença humana, aquests senyors troben perfectament lògic que en el moment que guanyen ells d'una manera brutal i imposen per la força una situació política, que vinguin després aquests funcionaris, que haurien d'estar equidistants de totes les idees polítiques, i facin delacions miserables, i que, en virtut d'aquestes delacions, es persegueixi, es condemni, es porti a presidi a homes que no han comès altre delicte que tenir unes idees, que és un dret indiscutible i reconegut per la Constitució.

Nosaltres creiem que això mereix una sanció exemplar. Posteriorment a la Dictadura vàrem arribar a concloure que havia estat un moment de passió i de pànic i que no es tornarien a produir fets, delacions, acusacions, com les que s'havien produït en aquella època. I en virtut precisament d'aquesta suposició que havíem fet nosaltres, que era un moment excepcional que no es tornaria a reproduir, la bondat dels homes que varen proclamar la República, la ingenuïtat, diria jo, dels homes que varen proclamar la República, va tirar un vel damunt de tota aquella munió d'homes que durant set anys tenien la delació com a norma. Bastava, ja ho sabeu vosaltres, anar a un partit de futbol, a un partit de futbol, i que qualsevol miserable digués que habíeu insultat la Mare Pàtria, bastava que qualsevol indocumentat digués això — a mi em va passar en un camp de futbol de Barcelona, encara que ja veieu que la

Mare Pàtria a mi em diu molt poca cosa i per tant no m'ha preocupat mai—, perquè us portessin emmanillat a la delegació de policia com si fóssiu un veritable criminal.

Ens creiem que això no tornaria a passar mai més i que no es tornaria a repetir més, però hem tornat a veure que hi ha sempre gent predisposada a mortificar els homes d'idees liberals i progressives, que hi ha una pila de funcionaris que diuen que no tenen idees polítiques, que a ells no els vinguin a barrejar-los amb qüestions partidistes, perquè ells volen estar bé amb tothom, però que quan serveixen millor, quan serveixen amb més entusiasme, quan posen més dalit en les seves funcions, àdhuc excedint-se de les funcions per les quals estan retribuïts per la Corporació a què serveixen, és precisament quan les dretes manen — no quan governen, quan les dretes manen — cosa precisament que escapa als deures de la funció per a la qual estan retribuïts.

Un altre argument que s'ha dit és que no es poden dictar Lleis de caràcter retroactiu. No, senyors, això no és dictar Lleis de caràcter retroactiu. Totes les sentències tenen caràcter retroactiu, perquè el delicte s'ha comès anterior a elles. Per tant, fóra molt graciós que un reu que ha comès un delicte i que al cap d'un any es veu la vista, digués: «Oh! Vosaltres em condemneu per una cosa que fa un any que jo vaig realitzar.» No, no; nosaltres, avui, en aquest moment, tenim l'ocasió d'analitzar una conducta d'uns funcionaris; no hem tingut un altre moment per a poder-la analitzar, i, per tant, avui, nosaltres hem de veure quin ha estat el comportament d'uns homes que nosaltres no exigim pas que siguin afectes a la nostra política, no ho exigim, però sí que podem exigir és que no siguin contraris a la nostra política. Com a uns funcionaris, els hi podem exigir. I per tant, venir aquí, en nom d'uns coneixements jurídics, a dir que fem una Llei de caràcter retroactiu, això no sé si podrà impressionar els senyors de Lleis d'aquesta Cambra, però als pobres desgraciats que totjust ens diem *Pedro* això no ens impressiona.

Per tant, nosaltres creiem que no solament aquest article que ha sortit de la Comissió ha d'estar redactat de la manera que l'ha deixat, sinó que els funcionaris, en el moment que es comprovi que realment han incorregut en delicte de delació, han de quedar fulminantment separats del servei sense dret a cap mena de reclamació, perquè si nosaltres deixem la porta oberta a una reclamació, vindrà tot allò — i que em perdonin alguns dels que m'escolten i als quals els hi fa certa gràcia que jo gastí aquest llenguatge, però jo gasto el que tinc i no em preocupa el que vulguin imposar-me els altres — vindrà tota aquella sèrie d'apel·lacions al Tribunal Contencioso-administratiu, que jo respecto molt per als menesters de cuina, però que no m'interessa massa quan vull seguir un camí recte i vull que es faci justícia; arribaríem, doncs, a la conclusió que apel·lant a aquest Tribunal, com que té una mentalitat molt semblant a la que aquí han exposat aquests senyors que parlàvem de les Lleis retroactives i tota aquella sèrie de coses a què jo em referia, ens trobaríem que, com hi ha drets ad-

quirits, com que com a funcionaris, d'una manera estricta, potser no han delinquit, perquè la delinqüència és com a ciutadans, ens trobaríem, dic, que vindria el Tribunal Contencioso-administratiu i faria pagar als Ajuntaments una pila de coses que nosaltres considerem que fóra injust que les hagués de pagar.

Nosaltres mantenim aquest vot particular perquè creiem que els delators, que els traïdors, que els vils, no mereixen cap mena de consideració ni cap mena de respecte. Res més.

El Sr. GALÉS : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS : D'una manera breu, que no pot de cap manera ésser presa com a manca de consideració per al nostre company de la Minoria Socialista, contestaré que aquest vot particular, al nostre entendre, és sobrer. No l'hem admès simplement, perquè dintre de la Llei Municipal és una cosa ja determinada, és una cosa automàtica, que quan una sanció es declara greu ja no hi ha dret a percebre ni indemnitzacions ni sous, i és simplement per això que nosaltres ens podem permetre, em penso, l'omissió d'un text com el que presenta aquest vot particular. No perquè estiguem disconformes amb el seu esperit, sinó per considerar que és obvi posar-lo per estar ja comprès en la Llei Municipal. Un cop feta la declaració que es tracta d'una manca greu, d'una falta greu, ah!, aleshores les conseqüències ja són aquestes mateixes que demana el volgut amic senyor Fronjosà.

Em penso que amb aquestes manifestacions es donarà per satisfet la V. S., posat que en aquest moment no hi ha entre els seus arguments i la seva aspiració cap manca de disconformitat amb els d'aquesta Comissió.

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA : Serveixen a aquesta Minoria les explicacions del senyor President de la Comissió perquè es doni per satisfeta. Com que quedaran estampades al DIARI DE SESSIONS les manifestacions fetes, això ens basta per a poder fer l'apellació que calgui, si és necessari, en el moment oportú.

El Sr. PRESIDENT : Retira la Minoria Socialista el vot particular? (*Assentiment de la Minoria Socialista.*) Resta retirat el vot particular de la Minoria Socialista.

(*Un senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena :*

« Afegir entre els arts. 6.e i 7.e el següent :

Article... Tots els expedients iniciats o resolts a partir de la data de reposició dels Ajuntaments populars, hauran de regular-se pels tràmits de la present Llei amb totes les seves incidències i recursos.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Miquel S. Cunillera i Rius, Joan Sauret i Garcia, J. Sellés, Enric Canturri, Miquel Guinart, Farreres i Duran, Nicolau Battestini. »)

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS : La Comissió pregaria els vol-

guts companys, em penso que gairebé tots ells de la majoria, que volguessin retirar l'esmena, ja que el seu esperit està inclòs dintre del nostre articulat.

No obstant, si algun dels nostres estimats companys, el senyor Cunillera, per exemple, com a primer signant, té el gust de donar-nos alguns arguments que puguin portar el convenciment a l'ànim de la Comissió, és indubtable que aquesta els escoltarà amb la major atenció i amb esperit favorable a l'admissió de l'esmena.

El Sr. CUNILLERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA : La Comissió ens demana que retirem aquesta esmena i ens diu que l'esperit de la Llei s'hi comprèn també el redactat d'aquesta esmena. Jo sento molt que la Comissió no la vulgui acceptar, però sí que he de fer present a la Cambra uns fets que jo crec que la Comissió no pot oblidar.

No es tracta de què aquesta esmena estigui en l'esperit de la Llei ; és precis que dintre del seu text hi consti ben clar i ben terminant el que vol dir i el que significa aquesta esmena, perquè, senyors de la Comissió, es tracta d'Ajuntaments que, el mateix que el Govern de la Generalitat, es reposaren el 19 de febrer, i nosaltres venim avui, als tres mesos de la reposició, a discutir aquesta Llei d'il·legitimitat, però, el dia 20 de febrer, els Ajuntaments populars es reuniren ja una altra vegada després del període de suspensió de llurs funcions, i prenen, d'acord amb la Llei Municipal, uns acords, que diuen molt a honor d'ells, i que la Llei aquesta ve a justificar.

Parlava el senyor Rovira i Roure dels funcionaris que havien delatat, dels funcionaris que havien estat causa de persecucions, que havien estat causa d'agreuaments respecte dels mateixos Regidors que constituïen aquell Ajuntament abans del 6 d'octubre. Doncs bé, l'Ajuntament aquell, en ple ús de les seves facultats i interpretant l'esperit del poble, l'esperit de la victòria del front electoral — en els anteriors existia el delictes polític, quan no trobava, durant l'any d'actuació de les VV. SS. (*Dirigint-se als escons de Lliga Catalana*), unes irregularitats administratives de caràcter més greu encara que aquells delictes de caràcter polític — iniciava uns expedients que avui es troben en tramitació alguns d'ells i d'altres ja han estat fallats pels mateixos Ajuntaments.

Aquests expedients fets amb el mateix esperit d'aquesta Llei, que per no estar aprovada aquesta Llei tenen els funcionaris el dret de poder apellar a aquests Tribunals Contencioso-administratius de què parlava el nostre company senyor Fronjosà amb aquells adjectius que a tots ens plauen íntimament quan els diu amb el sentit justicier que ha volgut donar a les seves paraules, aquests senyors que no queden inclosos dintre d'aquesta Llei, el dia de demà se'n van als Tribunals administratius i ja sabem el que passarà ; no cal que ho diguem. El Tribunal dirà : « Aquest funcionari ha estat mal tret ; aquest expedient ha estat mal incoat. » Per consegüent, dintre d'un any o d'un any i mig se'ls haurà de reposar, i no solament se'ls haurà de reposar, sinó que se'ls haurà

de pagar danys i perjudicis i indemnitzacions. Ens trobarem tots els que representem pobles rurals, que tan bé coneix el senyor Rovira i Roure, ens trobarem que després de l'adveniment de la República, precisament per no posar en el text legal d'una manera taxativa i clara el que es volia dir, els Tribunals Contencioso-administratius fallaren sempre en contra dels Ajuntaments de caire popular. I als dos o als tres anys hi ha hagut Ajuntaments els perjudicis dels quals, per exemple, d'un secretari, se'ls emportava la quarta part de llur Pressupost municipal, quan aquestes pèrdues i perjudicis eren per a un senyor que havia viscut una sèrie d'anys a l'esquena del poble i que xuclava, no la quarta part del Pressupost, sinó gairebé tot el Pressupost municipal.

Jo voldria que la Comissió acceptés aquesta esmena. No es tracta que els funcionaris no tinguin un dret; l'esmena ho diu ben clarament: «Tots els expedients iniciats o resolts dels Ajuntaments populars, hauran de regular-se pels tràmits de la present Llei.» Nosaltres no diem que aquests funcionaris no tinguin dret a apellar. Ah! Però que no vagin als Tribunals Contencioso-administratius. Aquest és el nostre esperit, aquest és l'esperit del Front Popular del 16 de febrer. Tots sabem la campanya d'aquests magistrats. Per què no recordar les sentències actuals de Madrid? Quan el Govern de la República s'ha de reunir especialment per a tractar dels assumptes dels magistrats, nosaltres hem d'ésser tan cànids? No; nosaltres hem de mirar i hem de cercar que la justícia sigui republicana, i quan aquests magistrats siguin republicans i quan tinguin la confiança del poble i de l'actual Front Popular, que és l'esperit d'aquest poble, aleshores ja hi anirem; però mentrestant hem d'ésser enemics de portar cap altre plet a aquests Tribunals.

Jo espero que la Comissió, davant d'aquesta argumentació, acceptarà l'esmena.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Què hi diu el senyor Conseller de Justícia a aquestes paraules del senyor Cunillera?

El Sr. CUNILLERA: Què deien les VV. SS. l'any passat quan treien els funcionaris? Ja n'explicarem de coses de la V. S.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Què hi diu el senyor Conseller de Justícia a aquestes paraules del senyor Cunillera? Es això el que jo preguntava, només. (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Segueixi la discussió. Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÈS: La Comissió, senyors Diputats, si se li permet la seva intervenció en aquest debat, ha de contestar al volgut company i amic senyor Cunillera, que ell ha tingut una fortuna, i és la d'haver convençut la Comissió molt abans d'haver parlat.

El Sr. CUNILLERA: Gràcies; doncs, aleshores, podíeu haver acceptat l'esmena.

El Sr. GALÈS: Naturalment que hi ha una plena coincidència d'exposició i una plena coincidència de sentit, i això ha fet que dintre de l'articulat s'haguessin pres les mesures oportunes per les quals propugna el nostre distingit company. No dubti l'amic senyor Cunillera que l'esperit i fins diria la lletra de la seva esmena està compre-

sa dintre de l'articulat. Ell insinua, o expressa clarament, la tesi que allò que li interessa és que tots els expedients referents a funcionaris que s'hagin incoat durant aquest lapse de temps, caiguin fora de les atribucions dels Tribunals ordinaris, especialment d'aquells Tribunals Contencioso-administratius que li causen tant de pànic. Doncs, precisament la nostra Llei ve a fer això d'una manera radical, tallant. Pel fet de declarar nuls aquells actes administratius, aquell que tenia un recurs en tràmit, no l'ha de seguir, perquè és un que havia estat atropellat i vexat per les Corporacions que no tenien dret a vexar-lo ni a atropellar-lo, perquè no tenien les atribucions per fer allò que feren, en treure'l, per exemple. Com que són nuls aquells actes, el recurs s'haurà de sobreseir, no cal que se segueixi. És la mateixa Llei la que dóna la sentència, i la hi dóna d'una manera directa i ràpida, i tindrà la reposició immediata amb indemnització de tots els danys que se li hagin causat.

Es això el que volia el senyor Cunillera? Doncs si és això...

El Sr. CUNILLERA: No, no.

El Sr. GALÈS: ...és això el que dóna la Llei. Tots aquells expedients, tots els expedients que es troben en curs, cauen dintre de l'esfera d'acció d'aquesta Llei que estem aprovant. I, aleshores, aquestes justes, legítimes, nobles aspiracions que acaba de fer patents el nostre amic senyor Cunillera, amb una paraula tan vibrant i enèrgica, queden completament satisfetes dintre de la Llei que presenta la Comissió, dictaminada favorablement.

Espero que aquestes manifestacions podran convèncer el nostre distingit company i, si més no, la constància d'aquesta interpretació al DIARI DE SESSIONS, serà suficient perquè causi estat en la interpretació de la Llei.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar, per tal de rectificar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: No n'hi ha prou amb què consti al DIARI DE SESSIONS, pel fet que jo dic. Als Tribunals no admeten DIARIS DE SESSIONS.

El Sr. GALÈS: Si no s'hi ha d'anar al Tribunal!

El Sr. CUNILLERA: Aquí parlem d'una Llei d'anul·lacions. Es tracta d'aquells actes administratius que es varen cometre durant l'interregne en què governaren els gestors, i ara vénen els Ajuntaments populars i anullen aquells actes. Evidentment aquests actes cauen de ple dintre de la Llei, però ara hi ha aquells funcionaris que ja ho eren el 6 d'octubre, que ja ho eren molt abans, i que el 6 d'octubre se'n serviren per a venjances, moltes vegades personals. Aquests senyors no entren en aquesta Llei. Jo voldria que la Comissió em digués en quin article estan inclosos aquests senyors.

El Sr. GALÈS: Què han fet aquests senyors?

El Sr. CUNILLERA: Aquests senyors han delatat, han fet actes administratius de caràcter greu o lleu, no vull escatir-ho. Teren un nomenament d'abans del 6 d'octubre. Es declararen

nuls aquells acords, però els funcionaris queden i no és aquest l'esperit de l'esmena.

El Sr. GALÈS: Aquests funcionaris queden sancionats en virtut de l'art. 6.º, si es demostra llur participació calumniosa, denúncies, etc.

El Sr. CUNILLERA: Bé, evidentment; és el que jo anava a dir. Aquesta Llei tindrà efecte quan aparegui al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*. Aquets Ajuntaments potser s'han precipitat — no ho crec, jo crec més aviat que som nosaltres que ens hem retardat a fer aquesta Llei; però no vull entrar en discussions d'aquesta naturalesa —.

El Sr. GALÈS: Més val.

El Sr. CUNILLERA: Però aquesta Llei s'havia d'haver promulgat els primers dies, el dia següent d'haver pres possessió. Però ara hi ha aquest lapse de temps de tres mesos; aquesta Llei, que tindrà efecte a mitjans del mes de juny, si no s'aprova una esmena nostra que diu que el dia de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* tingui efectivitat. Durant aquests quatre mesos l'assumppte serà incoat, potser es troba al Tribunal Contencioso-Administratiu. I, en aquest cas — ja sabem com actua el Tribunal Contenciós —, vindrà l'acabament del tràmit d'aquí un any i llavors es dirà que aquesta Llei no és aplicable a ell, perquè té efecte des del dia de la promulgació.

(*Entra l'honorable senyor Conseller d'Obres Públiques i Assistència Social i Sanitària.*)

Ja sabem que estem d'acord i que l'esperit i el sentiment de tots nosaltres és el mateix; però es tracta d'aquests casos, generalment els més greus, perquè s'ha de tenir en compte que quan la destitució, quan l'expedient ha estat fulminant, s'ha de creure que té més raó. N'hi ha molts que esperen la publicació d'aquesta Llei, però cal pensar que n'hi ha molts que no han pogut tenir espera; i és aquest període de temps el que nosaltres creiem d'importància. És clar que amb la retroactivitat, potser es podria arranjar això, és a dir, que hi hagués un article que digués que aquesta Llei tindrà efectes retroactius, sempre i quan, com alludia el senyor Vallès i Pujals, el Conseller de Justícia dictés una disposició que es complís pels Jutges, perquè els Fiscals encara tenim els nostres dubtes de si depenen de la Generalitat o si depenen del Govern central. Jo, de juridicitat en sé poc; l'allusió que feia el senyor Fronjosà no m'atenyia a mi; però jo visc la realitat dels pobles i tenim l'obligació d'exposar i defensar aquesta realitat. És aquest l'esperit de la Comissió? Si és aquest l'esperit de la Comissió, jo no tinc inconvenient en retirar l'esmena. ¿Creu la Comissió que posant un article addicional, que digui que aquesta Llei tindrà efectes retroactius a partir del 16 de febrer, es resol aquesta qüestió? Si és així, d'acord i disposat a retirar l'esmena.

El Sr. GALÈS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÈS: La solució ens l'ha ofert el nostre distingit company, i és aquella mateixa solució que també ens havia ofert amablement el senyor Rovira i Roure.

La Comissió anuncia, millor dit, la Majoria de la Comissió, si és que no pot comptar amb la unanimitat i col·laboració dels seus restants companys components de la Comissió, anuncia que propugnarà per a afegir un article que digui simplement que aquesta Llei tindrà efectes retroactius, i l'art. 8.º passarà a ésser el 9.º No oblidin els nostres companys que l'art. 9.º parla de les normes que es dictaran per a l'execució d'aquesta Llei. Fets aquests aclariments, jo demano que es donin per ben resoltos tota aquesta mena d'escripsos que ens ha manifestat el nostre benivolgut company de la Majoria.

El Sr. CUNILLERA: Retiro l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: És retirada l'esmena del senyor Cunillera. S'aprova l'art. 6.º? (*Assentiment en els escons governamentals.*) Queda aprovat. Article 7.º

(*Un senyor Secretari dona lectura al següent vot particular:*

«Art. 7.º S'afegirà un segon paràgraf com segueix:

«No afectarà aquesta incapacitat als que havent estat designats governativament tenien ja càrrec municipal obtingut per elecció popular en les darreres eleccions.»

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Rovira i Roure, Vallès i Pujals.»)

El Sr. PRESIDENT: Mantenen els signants el vot particular?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Aquesta Minoria retira aquest vot particular, fent constar la seva oposició a l'article.

El Sr. GALÈS: Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat el vot particular. Hi ha un altre vot particular de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya.

(*Un senyor Secretari llegeix el vot particular següent:*

Art. 7.º Quedarà redactat en la forma següent:

«Ultra les incapacitats que estableix l'art. 52 de la Llei Municipal de Catalunya, es declaren incapacitats per a exercir càrrec d'elecció popular durant un termini de deu anys, les persones que en el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer han acceptat o exercit càrrecs de nomenament governatiu i en substitució dels Consellers d'elecció popular.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.»)

El Sr. FRONJOSÀ: Aquesta Minoria retira el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Hi ha dues esmenes de la Minoria de Lliga Catalana.

(*Un senyor Secretari llegeix les dues esmenes de referència, que diuen:*

«S'hi afegirà el següent:

«No quedaran compresos en aquesta sanció els que per haver figurat en llistes que obtingueren prou vots en les eleccions municipals de gener del 1934 perquè alguns dels seus candidats fossin proclamats Consellers municipals, havien quedat en la condició legal de Consellers efectius o suplents.»

«Altra addició:

«Queden incursos en la mateixa incapacitat durant tres anys, a comptar de la publicació d'a-

questa Llei, quantes persones hagin ocupat el càrrec de Conseller municipal en qualsevol Ajuntament de Catalunya, sense haver-ne estat elegits per sufragi popular."

Palau del Parlament, 14 de maig del 1936. — Abadal. — Sol. — Duran i Ventosa. — Vallès i Pujals.)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Encara que el nostre criteri és contrari a allò que Salmeron ja deia que és contrari als lemes de la democràcia, de la incapacitat d'aquesta naturalesa...

El Sr. CUNILLERA: I Romero Robledo, què deia?

El Sr. DURAN I VENTOSA: Romero Robledo no era de la meua comfria. No sé si en la vostra comarca tindria partidaris.

Nosaltres retirem aquestes esmenes perquè suposem que tampoc en aquesta ocasió tindriem la sort de convèncer la Comissió. Però sí que volem fer constar que creiem preferible, encara que en aquest moment no volem entaular discussió respecte a l'assumpte, que en la Llei Municipal es posés un article declarant que des d'ara endavant mai no podrà ésser elegit Conseller municipal cap persona que hagi estat Conseller governatiu. Però no sols els que ho hagin estat durant aquests divuit mesos, no; sinó tots els que ho hagin estat amb la Dictadura. I com que això no és possible ara, sols em permeto fer aquesta suggerència al senyor Conseller de Governació, per si algun dia creu convenient esmenar en aquest sentit la Llei Municipal, amb la finalitat que des d'ara endavant no hi pugui haver en els Ajuntaments de Catalunya més que Consellers d'elecció municipal. I així no ens trobaríem amb el cas de senyors que han estat Consellers amb la Dictadura i que ara se'ns presenten amb una vestidura política...

Un senyor DIPUTAT de la Majoria: Que diu la V. S. això pel senyor Rovira i Roure?

El Sr. DURAN I VENTOSA: No; el senyor Rovira i Roure no es troba en aquest cas.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: El senyor Palacín que era Alcalde de R. O. (Rumors.)

El Sr. FONTBERNAT: El senyor Palacín és mort i el seu record mereix respecte. Nosaltres parlàvem del senyor Rovira i Roure, que, encara que políticament sigui mort, seu en aquests bancs.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Què té que veure! Va ésser Alcalde de R. O., el senyor Palacín. (Segueixen els rumors.)

El Sr. SAURET: No és veritat; no és veritat, i la V. S. ha d'ésser més seriós!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però si el senyor Palacín va ésser Alcalde...

El Sr. PRESIDENT: Hi han Alcaldes de nomenament governatiu republicans. (Rialles.)

El Sr. DURAN I VENTOSA: La meua idea no tenia ni molt menys la finalitat de promoure una discussió d'aquesta mena ni interrupcions.

El Sr. PRESIDENT: Retiren les esmenes presentades, la Minoria de Lliga Catalana?

El Sr. DURAN I VENTOSA: Sí, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Resten retirades. ¿S'aprova l'article 7.º?

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Anem ara a gastar els últims paquets de pólvora en defensa de la nostra posició.

Nosaltres, en els primers dies de la discussió d'aquesta Llei, vàrem veure que anaven caient totes les nostres proposicions; hi havien articles que tenien molt poca cosa a objectar, però en la darrera reunió de la Comissió de Governació vàrem tenir, és cert, la satisfacció de veure com la majoria de la Comissió acceptava el nostre criteri que els funcionaris separats del seu lloc d'una manera indeguda i injusta tenien dret a recórrer i a obtenir les compensacions econòmiques als perjudicis econòmics de què haguessin pogut ésser víctimes. I ens vàrem trobar després que en l'art. 7.º la Comissió, per boca del seu President, defensava un final d'aquest article que era francament inacceptable per nosaltres. L'article primer estava redactat en uns termes que deia que totes les persones que han exercit funcions en els Municipis de Catalunya quedaven incapacitades per a exercir càrrecs de funció popular durant cinc anys. Aquesta era en realitat de veritat l'única sanció que hi havia pels gestors en tota la Llei. Nosaltres ja vàrem dir el primer dia que en principi no érem partidaris que un home elegit pel sufragi popular se li poguessin posar traves per a l'exercici de la funció per a la qual havia estat elegit per la voluntat del poble, però tota vegada que els senyors de Majoria creien que aquelles sancions també havien de constar, no s'hi valia a castigar-los en un període de temps que no s'havia a cap dels períodes que duren les representacions d'elecció popular, perquè la Comissió segons el dictamen, deixà consignat que aquesta suspensió dura tres anys. Nosaltres posats a aplicar les sancions en aquest terreny, creiem que el que s'havia de fer era sentar el principi que la suspensió durés deu anys. Vingueren els senyors de la Comissió que formen part de la Majoria governant, varen fer una mitjana proporcional i varen establir cinc anys. Cap objecció a fer. Hi estàvem d'acord. Així com hem retirat el vot particular que havíem presentat a aquell article, també hauríem votat sense cap mena d'objecció aquest article 7.º si no s'hagués fet a l'últim moment un afegitó que per nosaltres, tornem a repetir, és francament inacceptable. Aquest afegitó diu el següent: «... exceptuant el cas provat que s'hagués produït oportunament la protesta de l'interessat contra el nomenament governatiu». És a dir, que segons el criteri de la Majoria que forma part de la Comissió de Governació, es declaren incapacitats per a exercir càrrecs d'elecció popular durant cinc anys totes aquelles persones que haguessin exercit funcions de gestor en els Municipis de Catalunya, excepte aquelles que haguessin protestat en el moment d'ésser nomenats. Dir això és tant com dir que a tots els que han exercit funcions de gestor en els Municipis de Catalunya no se'ls aplicarà cap sanció. Si aquest article hagués

dit això, hauria estat més comprensible i tothom hauria sabut a què atendre's, però aquest article, de la manera que ha anat redactat, jo crec, senyors Diputats, que o és una broma de mal gènere, o és una broma que nosaltres no podem passar en silenci, o és un error, una falsa interpretació donada al redactat, que no expressa bé l'esperit dels senyors de la Majoria en allò que fa referència a les sancions dels que han exercit funcions gestores.

Tots els ciutadans tenen el dret de renunciar els càrrecs de nomenament governatiu, perquè els càrrecs de nomenament governatiu no són ací ni en lloc obligatoris. Nosaltres tenim un exemple: El President del Tribunal de Cassació de Catalunya li fou oferta la Presidència de la Generalitat, quan la Generalitat era un berenar de negres, on solament collaboraven straperlistes, traïdors i gent falsa, i va tenir prou dignitat, el digníssim senyor Santiago Gubern, per a no acceptar aquell càrrec que sabia que hauria ocupat d'una manera indeguda i que hauria estat una traïció als sentiments del poble de Catalunya; i no li va passar res i ningú no el va obligar a acceptar aquell càrrec. Sabem encara més. Sabem que un industrial de Barcelona va ésser nomenat Regidor gestor de l'Ajuntament de Barcelona, i aquell industrial de Barcelona, pel compte que li tenia — suposo que pel compte que li tenia —...

El Sr. PRESIDENT: Potser era una convicció política.

El Sr. FRONJOSA: Comprenc que pot ésser així, però com que sé que és lerrouxista potser m'he excedit. Però no tinc inconvenient en rectificar i en donar-li públicament totes les meves excuses. El fet és que aquest senyor industrial, amb un gest de ciutadania que l'honora, no va acceptar el càrrec de Regidor gestor, i no li va passar res.

Aleshores, ¿creieu vosaltres que uns senyors que no han tingut aquesta dignitat, pel sol fet de dir que en el moment de prendre possessió del càrrec que en protestaren, n'hi ha prou perquè es consideri que s'han comportat com unes digníssimes persones? ¿Creieu que s'ha de considerar, per exemple, que no mereixen cap mena de sanció, encara que sigui tan tènue com la de què no poden exercir funcions d'elecció popular durant cinc anys?

Jo demano als senyors de la Majoria que meditin una mica això, perquè, si no, es trobaran que aquesta Llei al final de la jornada no haurà produït l'efecte que tots nosaltres ens proposàvem, perquè en realitat ja existeix una protesta.

I en efecte, existeix; existeix una protesta colectiva. Lliga Catalana pot dir a tot arreu que ella va protestar del període governatiu que va sofrir Catalunya. ¿Què representa sinó el no votar al Parlament de la República la Llei del 2 de gener? Jo recordo que un dels discursos més patètics que ha fet el senyor Cambó, que àdhuc a mi em va impressionar — i això que a mi el senyor Cambó ja no em pot impressionar —, fou aquell discurs impugnant la Llei del 2 de gener, i la Minoria de Lliga Catalana al Parlament de la República va votar en contra. Això és una protesta que té tota la força que puguin tenir les protestes que en tinguin més; i penseu que, en aquell

moment, aquell senyor representava el criteri i el sentiment de tots els homes afiliats a Lliga Catalana.

Ell va protestar per tots. Aleshores, reportant-nos nosaltres a aquest acte de protesta dels Diputats que composen aquest partit polític, podríem trobar-nos tots coberts per un manteu que ens fes impermeables i invulnerables, i, aleshores, el que diria el poble, si nosaltres quèiem en aquest error, és que hem estat vuit dies discutint aquesta Llei per a arribar a una conclusió, per arribar a la conclusió de fer una Llei impunista.

Creiem que vosaltres ho voleu així i que nosaltres tenim el deure d'advertir-vos si és que hi ha un article d'aquesta Llei que pugui tenir aquest resultat. Jo us demano que penseu amb aquestes paraules que us acabo de pronunciar en nom de la nostra minoria, que no són dites en cap sentit d'ofensa; però que sí que són l'expressió fonament sentida d'un home que no pot permetre que, amb tota la bona voluntat, nosaltres posem una cuirassa de ferro a aquells homes que, havent burlat la voluntat ciutadana del poble de Catalunya durant dos anys, esdevinguin inatacables per aquesta cuirassa.

És aquesta la nostra posició i és el que us demanem: que si voleu que votem aquest article 7.º, retireu aquesta última afegidura que hi heu posat i tindrem la satisfacció de votar junts amb la Majoria. Res més.

El Sr. GALÈS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÈS: La Comissió va proposar aquest afegitó per preveure el cas real que es pugui donar, com s'ha donat en manta contrada de Catalunya, llogarets dispersos on hi ha gent de poca activitat i flaire polític, que en un moment donat es trobaren en les llistes governatives sense ni tan sols saber-ho, i que no prengueren possessió dels seus càrrecs ni van fer cap acte que coonestés aquell nomenament amb el de la seva acceptació. Si es pot donar el cas d'un home justament indignat perquè li atribueixin una filiació que ell protesta i rebutja des de l'íntim del seu cor, jo no entenc com ara aquesta Llei el pugui venir a atacar d'incapacitat durant x anys. No obstant, fent-nos càrrec d'alguns dels arguments, no pas de tots, dels que ha pronunciat el nostre digne company el senyor Fronjosà, ha de declarar que la Comissió no està disposada a renysir cap batalla per a sustentar aquest afegitó; tal vegada hi haurà algun just sacrificat en mig de no voler excepcionar-lo pels casos particulars que es preveuen en l'article, però suposem que no seran tan nombrosos com per haver-hi el Diluvi o qualsevolga d'aquestes catàstrofes que hi ha quan els pobles se'ls fa mal sobre la totalitat dels seus veïns. És a dir, que tinc la convicció que és possible el satisfer la demanda amb un esperit de comprensió i de collaboració amb la Minoria Socialista. Tinc l'íntima inquietud que tal vegada lliurarem algun just a la vindicta dels incapacitats; però així i tot, el sacrificarem aquesta vegada en ares d'aquesta harmonia i de satisfer les preocupacions que el senyor Fronjosà exposava respecte de què sota aquest mantell s'hi poguessin abrigar molts dels que no els escauria per haver estat responsables dels fets

que tractem de sancionar. Així és que, repeteixo, potser la idea una vegada més : per principi declararem i pensem que la Llei és excepcional ; per ésser la Llei excepcional posem aquesta sanció que, en principi, democràticament, també en la intimitat de la nostra consciència política li repugna. A mi particularment i personal no m'agrada que vingui des de dalt, coactivament, la incapacitat declarada com a sanció en aquest cas, perquè crec i espero de la civilitat dels pobles que facin per ells mateixos i no esperin que un altre ho faci ; han d'ésser els pobles els que han de considerar als que són dignes i els que són indignes d'anar al Municipi. Això, com a principi democràtic ; però ens trobem davant d'un cas excepcional d'uns conflictes concrets que convé definir i que convé no donar aquells arguments o aquells temes d'impugnació a què es referia el senyor Fronjosà, i, en aquest cas, per tots els motius exposats, nosaltres estem disposats, la Majoria de la Comissió, està disposada a sacrificar aquest afegit i deixar la Llei tal com li plaia el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Fronjosà :

El Sr. FRONJOSA : Agraïm extraordinàriament la bona predisposició del senyor Galés ; però sí que volem fer constar que els que no exerciren les funcions gestores no han de témer de cap de les maneres les sancions que es puguin derivar d'aquesta Llei. Res més.

El Sr. PRESIDENT : Perfectament. Se suprimirà l'afegit i l'article quedarà redactat fins allà on diu «d'elecció popular».

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'article ? (Assentiment general excepte en la Minoria de Lliga Catalana.) Resta aprovat l'article, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

(Aquest ha quedat redactat en la forma següent :

«Art. 7.º Ultra les incapacitats que estableix l'art 52 de la Llei Municipal de Catalunya, es declaren incapacitats per a ésser Consellers municipals durant un termini de cinc anys, les persones que en el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer, han acceptat o exercit càrrecs municipals de nomenament governatiu en substitució dels Consellers d'elecció popular.»

(Es dona lectura a la següent esmena :

«Afegir entre els arts. 7.º i 8.º de la Llei, el següent :

Article... — Quan les persecucions sofertes per alguns Regidors amb motiu dels fets del 6 d'octubre del 1934 haguessin tingut el seu origen en denúncies fetes per altres companys de l'Ajuntament o bé haguessin merescut la seva aprovació, i per aquestes causes existís una incompatibilitat de caràcter moral per a conuiu i actuar en la mateixa Corporació que dificultés el desenvolupament de la vida municipal normalment o pogués ésser causa d'alteracions d'ordre públic, els Consellers culpables d'aquest estat de coses incorreran en incompatibilitat per a l'exercici del càrrec, essent de la competència del senyor Conseller de Governació la seva declaració mitjançant l'oportú expedient.

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Cunillera. — Sauret. — Sellés. — Canturri. — Guinart. — Farreres i Duran. — Battestini.»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS : La Comissió va acceptar l'esmena.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : On ? On ?

El Sr. GALÉS : No se'n va parlar en la Comissió d'aquesta esmena ? Aleshores perdoni el senyor Vallès i Pujals. Tenia la idea que aquesta esmena s'havia llegit en la Comissió i que havia estat acceptada per la Majoria, amb el vot en contra, naturalment, de Lliga Catalana.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Aquesta esmena a la Comissió no hi va venir.

El Sr. GALÉS : La Majoria de la Comissió accepta aquesta esmena, però fent honor a la realitat dels fets jo crec que aquest fall no fou examinat per la Comissió, perquè no solament hi ha aquesta esmena sinó que n'hi ha una altra del senyor Ruiz i Ponseti que també té abast, que té suficient abast perquè hagi d'ésser reflexionada abans de dictaminar, i en realitat aquestes dues esmenes per algun defecte de l'expedient, per traspasar-se o per alguna cosa semblant, no van venir a la Comissió i no ens ocuparem a fons d'aquesta qüestió. Prego, doncs, que aquesta esmena i la que signa el senyor Ruiz i Ponseti tornin a la Comissió.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn aquest debat.

Lectura del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Sanejament de Poblacions

(Un senyor Secretari dona lectura al següent

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanert de Presidència, sota la presidència del senyor Laureà Dalmau i Pla, amb assistència dels Vocals senyors Humbert Torres, Colldeforns, Bancells, Viadiu, Battestini i Ruiz i Ponseti, i actuant de Secretari el senyor Miquel S. Cunillera i Rius, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Sanejament de Poblacions acorda, per majoria de vots i a reserva dels vots particulars i esmenes que puguin presentar-s'hi, sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

I

Objecte i extensió de la Llei

Art. 1.º Els Ajuntaments de Catalunya podran acollir-se als tràmits especials i als restants beneficis establerts per aquesta Llei, per a dur a terme els plans que tinguin per objecte principal el sanejament dels barris i zones urbanes insalubres, la reforma o enderrocament de les cases malsanes, la construcció de noves cases que substitueixin les habitacions desaparegudes, i en

general, la realització d'obres dirigides a la higiene i millorament social de la població.

Art. 2.ª L'Ajuntament de Barcelona podrà aplicar immediatament les disposicions contingudes en aquesta Llei. Els altres Ajuntaments catalans podran acollir-s'hi totalment o parcialment, segons les respectives necessitats, prèvia sol·licitud aprovada pel Govern de la Generalitat.

II

Sanejament de les zones insalubres de les poblacions

Art. 3.ª La Llei de sanejament s'aplicarà, amb preferència, a aquelles zones de les poblacions que per la densitat de les construccions i de la població que les habita, o per especials circumstàncies, representen un major perill per a la salut pública. Ultra les dades i les informacions pertinents, podran servir per a determinar-les els índexs de mortalitat de les estadístiques sanitàries.

Art. 4.ª A part els sistemes que en cada cas es creguin més adients, s'aplicaran com a mitjans adequats a l'objectiu volgut:

a) El descongestionament de les zones de major aglomeració de construccions i d'habitants mitjançant l'enderrocament d'illes o grups de cases malsanes i la formació d'espais lliures degudament urbanitzats.

b) L'eixamplament dels trossos de carrers estrets que convingui i la formació de petites places en els solars que deixin les cases particularment insalubres que hagin estat enderrocades.

c) L'enderrocament de les construccions que hi hagin a l'interior de les illes o grups de cases i tots els altres procediments que permetin la llur major airejació.

Art. 5.ª Es consideraran també com a obres de sanejament urbà comprès en la present Llei, el proveïment i la conducció d'aigües, la supressió de tota mena de pous, la construcció o millorament de clavègueres, la construcció o reparació de paviments que facilitin la neteja de la via pública, el drenatge de les zones humides, la neteja i desinfecció de les platges i la depuració d'aigües residuals.

Art. 6.ª Una vegada pres per la Corporació municipal ple l'acord de procedir al sanejament dels barris insalubres de la població, en la forma que la present Llei determina i votats els crèdits necessaris, la Comissió de Govern o per l'Ajuntament on no n'hi hagi, quedarà facultada per a aprovar els projectes de sanejament i urbanització de les zones afectades.

Art. 7.ª La tramitació dels expedients, aprovació de projectes i condicions d'expropiació, s'ajustarà en tot el que no sigui concretament determinat en la present Llei, al que disposa la Llei Municipal de Catalunya i Legislació complementària.

Art. 8.ª Els projectes aprovats per la Comissió de Govern o per l'Ajuntament on no n'hi hagi, seran exposats al públic per un termini de trenta dies i contra d'ells cabran els recursos concedits per la Llei; però els recursos contencioso-administratius que puguin formular-se, hauran d'ésser resolts en un termini màxim de quatre

mesos, en cada instància, essent automàtic el pas d'un tràmit al següent, sense necessitat de l'acús de la rebellia de les parts.

Art. 9.ª El preu d'expropiació de les cases malsanes es fixarà segons el que disposa la Llei Municipal catalana, però, en cas de desacord entre l'Ajuntament i el propietari, s'hauran de tenir en compte les circumstàncies següents:

Primera. — Si el líquid imposable que serveix de base de capitalització, pot estar influït per rendes excessives a causa de l'aglomeració d'estadants, la valoració es farà d'acord amb el que correspondria a una casa d'iguals condicions, però de renda normal.

Segona. — Si per l'estat de la construcció, per deficiències de conservació, per l'antiguitat de l'edifici, per la possibilitat d'ésser ja amortitzat, o per qualsevol altre factor, apareix evident que la capitalització normal, a base del líquid imposable, és excessiva, pot sofrir una disminució fins a un màxim del 50 per 100.

III

Reforma o enderrocament de les cases insalubres

Art. 10. Per a la fixació de les condicions sanitàries que hauran de reunir les vivendes, s'adoptaran els reglaments que sobre la matèria regeixen en les respectives poblacions. En aquells casos en què la realització de les obres de reforma pugui millorar-ne notablement les condicions, la Junta Municipal de Sanejament podrà aplicar-les discrecionalment, sempre, però, dins el compliment d'unes exigències mínimes quan a sanitat. L'Ajuntament podrà ordenar l'execució de les obres de reforma necessàries en les cases que no les compleixin, així com també l'enderrocament d'aquelles que no sigui possible reformar.

Art. 11. Com a obres de millorament sanitari podran ésser ordenades les que tendeixin a una millor ventilació i il·luminació, obertura i eixamplament de portes i finestres, augment de cubicació, elevació dels sostres, supressió de golfes i d'embans que deixin sense ventilar habitacions interiors, instal·lació d'aigua corrent i lavabos, dutxes, banys i altres serveis sanitaris, evacuació d'aigües brutes, tiratge de xemeneies, isolament contra el fred i la calor, supressió d'humitats, neteja, arrebossat i pintura de façanes, parets mitgeres, parets interiors i fusteria, ampliació de patis i enderrocament de construccions interiors i annexos i qualsevol altra obra que millori l'estat sanitari de la vivenda.

Art. 12. En el cas que el propietari no realitzés les obres ordenades en el termini assenyalat, l'Ajuntament podrà procedir a executar-les a compte del propietari.

Igualment podrà fer-ho per a l'enderrocament d'aquelles cases declarades inhabitables que el propietari es resistís a enderrocar.

Art. 13. Quan la importància de les obres de reforma ordenades no permeti realitzar-les mentre la casa estigui habitada, es podrà declarar prèviament la casa impròpia per a l'habitació, i ordenar que sigui desallotjada totalment o parcial en el termini que es fixi.

Després d'efectuades les obres tindran dret preferent a ocupar els locals, els mateixos llogaters que els habitaven en declarar-los insalubres.

Art. 14. Quan a conseqüència de l'enderrocament d'una casa o grup de cases en quedin altres mostrant les parets mitgeres, en forma que desdiguí de la nova urbanització, per tal de corregir-ho el propietari podrà optar entre l'expropiació pel Municipi, la reedificació completa de la casa o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via pública.

Art. 15. Els Ajuntaments organitzaran un servei d'inspecció que ofereixi les degudes garanties de justícia als propietaris afectats, i que per l'objectiu concret d'aquesta Llei no els representi despeses; però que permeti determinar ràpidament les vivendes que, per manca de condicions sanitàries, han d'ésser reformades o enderrocades.

Art. 16. Tota decisió a prendre sobre les vivendes malsanes haurà de fonamentar-se en el resultat de la inspecció directa realitzada per personal idoni i especialitzat, a la qual s'acompanyi la proposta de les obres necessàries per a corregir, si és possible, les deficiències sanitàries.

Art. 17. Com a elements coadjuvants i auxiliars de la inspecció directa podran servir les dades de les estadístiques sanitàries, el índex de la mortalitat comparada de les diverses zones de població, les informacions tècniques sobre les construccions i tots els altres elements de judici que permetin completar el coneixement de les condicions sanitàries d'una casa o zona urbana.

Art. 18. Queden autoritzats els Ajuntaments que s'acullin a la present Llei, per a concedir l'exempció de drets de permisos d'orbes per les de reforma i reconstrucció de les cases insalubres, la suspensió o reducció d'arbitris que puguin estimular el ràpid sanejament de la població, així com per a gestionar de les institucions de previsió i estalvi la concessió de préstecs als propietaris que els sollicitin per a les obres de sanejament.

IV

Tramitació dels expedients de reforma o enderrocament

Art. 19. Amb l'objecte d'entendre sobre les reclamacions que puguin fer els propietaris afectats per la inspecció, sobre les conclusions d'aquest, o les propostes de reforma o enderrocament de les cases insalubres, els Ajuntaments que apliquin la present Llei hauran de crear una Junta Municipal de sanejament.

Art. 20. La Junta de Sanejament de Barcelona estarà presidida per l'Alcalde o persona en qui delegui, i la integraran a més, dos representats de la Generalitat de Catalunya, dos Consellers municipals, un representant de la Cambra de la Propietat Urbana, un altre del Col·legi de Metges i un altre del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. La Junta podrà recabar per a la seva informació l'assessorament dels funcionaris de la Generalitat o de l'Ajuntament, així com de qualsevol altre tècnic el concurs del qual estimi convenient.

Art. 21. La composició de les Juntes Municipals de Sanejament que es creïn en les altres poblacions de Catalunya i que s'acullin a la pre-

sent Llei, serà fixada per la Conselleria de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat en la disposició per la qual s'autoritza el respectiu Ajuntament a acollir-s'hi.

Art. 22. Junt amb la proposta de reforma d'una vivenda malsana, s'indicarà al propietari el termini per a començar les obres, que serà d'un a tres mesos com a màxim, i el termini en què hauran d'ésser enllestides, que dependrà de llur importància.

Art. 23. El propietari podrà recórrer davant la Junta de Sanejament en el termini màxim de quinze dies, a comptar des de la data de la notificació, sobre la improcedència de la proposta o les dificultats tècniques de la reforma o les derivades dels habitants que s'hi estatgin. La Junta haurà de dictaminar en el termini màxim d'un mes i de la seva decisió podrà recórrer-se'n en única instància davant el Tribunal contenciós provincial, essent d'aplicació l'art. 8.º d'aquesta Llei en quan fixa el termini de quatre mesos per a la resolució del recurs.

Art. 24. Si acabats els terminis assenyalats, l'obra no s'ha començat o acabat, podrà imposar-se al propietari una penyorà fins a mil pessetes, amb assenyalament d'un nou termini i si transcorre aquest, tampoc no s'hagués començat o acabat l'obra, l'Ajuntament podrà realitzar-la a costa del propietari.

Art. 25. Quan s'ordeni l'enderrocament d'una casa, per no ésser susceptible de reforma, la tramitació serà la mateixa, però per a la fixació dels terminis es tindrà en compte la possibilitat que dintre d'ells trobin una nova habitació els que l'habitien.

V

Construccions complementàries

Art. 26. Amb l'objecte de compensar la manca d'estatges que representi l'encerrocament de cases velles i malsanes amb motiu de la formació d'espais lliures, descongestionaments de zones sobrepoblades o per raons d'higiene, els Ajuntaments podran construir dintre les disposicions de la present Llei, i amb els beneficis que concedeix la legislació sobre aquesta matèria, cases barates que reuneixin les degudes condicions sanitàries.

Art. 27. Per a la utilització i administració de les cases barates, s'establirà un règim prèviament convingut entre la Generalitat i els Ajuntaments. Per a explotar-les, podran ésser concedides a Cooperatives que ofereixin les degudes garanties de solvència, no solament una vegada construïdes, sinó també formalitzant prèviament els deguts convenis per a llur construcció i ulterior utilització.

Art. 28. Amb l'objecte de dotar les poblacions dels serveis socials dels quals estiguin insuficientment dotades, i per a contribuir a la urbanització i millorament dels barris sanejats, podran també construir-se, dintre dels preceptes d'aquesta Llei, guarderies d'infants, dispensaris, institucions escolars, biblioteques o altres edificis de finalitats socials.

VI

Disposicions addicionals

Art. 29. Per a l'aplicació de la present Llei,

els Ajuntaments podran posar-se d'acord amb la Generalitat de Catalunya per a establir un règim de cooperació econòmica, per a la realització de les obres de sanejament, recabar la concessió dels recursos atorgats per l'Estat per a combatre l'atur forçós en el que sigui aplicable i utilitzar les facilitats concedides en general als Ajuntaments per a les inversions de caràcter social.

Art. 30. La Conselleria de Sanitat i Assistència Social, queda facultada per a dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació de la present Llei, i els Ajuntaments que s'hi acullin, les reglamentacions que calguin per a la seva execució.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936. — El President, Laureà Dalmau. — El Secretari, Miquel S. Cunillera.

Lectura d'una Proposició de Llei sobre Drets Passius

(Es dona lectura al següent dictamen:

«Reunida la Comissió Permanent de Presidència sota la presidència del senyor Laureà Dalmau i Pla, per tal de procedir a estudiar la proposició de Llei relativa a la percepció de drets passius del President de la Generalitat, President del Parlament de Catalunya i Consellers, lliurada a la Mesa en la sessió del dia 15 del corrent i signada pels senyors Galés, Bru i Jardí, Rouret, Cunillera, Ruiz i Ponseti, Guinart, Rovira i Virgili, Lloret, Fontbernat i Bancells, acorda, de conformitat amb l'art. 71 del Reglament interior, autoritzar-ne la lectura.

Palau del Parlament, 19 de maig del 1936. — El President, L. Dalmau i Pla. — El Secretari, M. Cunillera i Rius.»

(A continuació és llegida la següent Proposició de Llei:

«AL PARLAMENT

Els càrrecs d'alta direcció política i governativa impliquen en la nostra època una creixent responsabilitat, un esforç constant i una consagració absoluta que imposa el total abandonament de tota activitat privada.

D'altra banda, és un fet prou significatiu que els homes cridats a exercir alts càrrecs polítics han gaudit sempre, des dels inicis del règim democràtic, de drets passius, amb els quals s'ha procurat evitar que l'endemà d'ostentar les màximes investitures es trobessin en una situació que desdigués del prestigi de la funció pública i indemnitzar-los, en certa mesura, de les responsabilitats i perills amb què els havia calgut enfrontar-se.

Per aquesta raó, els Diputats que subscriuen, tenen l'honor de sotmetre al Parlament la següent

PROPOSICIÓ DE LLEI

Primer. — Tenen dret a percebre sou passiu tots aquells que hagin exercit en períodes d'íntegra

vigència dels preceptes estatutaris i durant noranta dies consecutius com a mínim, el càrrec de President de la Generalitat, President del Parlament o Conseller de la Generalitat, a partir del dia 15 de setembre del 1932, data de promulgació de l'Estatut de Catalunya.

Segon. — Els havers passius a què alludeix l'article precedent són fixats en aquesta forma: per al càrrec de President de la Generalitat, pessetes 18,000; per al de President del Parlament, 12,000 ptes. anuals, i per al de Conseller, 10,000 pessetes anuals.

Tercer. — La percepció dels drets passius esmentats és incompatible amb la de les assignacions i despeses de representació per l'exercici actiu de qualsevol dels tres càrrecs susdits.

Quart. — També és incompatible la percepció dels repetits drets passius amb la d'altres drets de la mateixa mena, bé derivin d'haver exercit un càrrec de l'Estat, de la Generalitat o del Municipi.

Cas que un ex-President de la Generalitat, un ex-President del Parlament o un ex-Conseller tingui dret a percebre altres havers passius o pensions, caldrà que hi renunciï en forma efectiva, abans no li sigui reconegut el dret que crea a favor seu aquesta Llei.

Cinquè. — El Conseller de Finances és autoritzat per a dictar les disposicions complementàries que calguin per a l'aplicació d'aquesta Llei.

Palau del Parlament, 14 de maig del 1936. — Galés, Bru i Jardí, Rouret, Cunillera, Ruiz i Ponseti, Guinart, Rovira i Virgili, Lloret, Fontbernat, i Bancells.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió del dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre els Decrets del 2 i 14 de març del 1936, referents a Contractes de Conreus i desnonaments.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer.
4. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.
5. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'establiment d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.
6. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de sanejament de poblacions.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

Ampliant la disposició transitòria 6.ª de la Llei de Contractes de Conreu,
text refós del 21 de setembre del 1934

Art. 1.er A la disposició transitòria sisena de la Llei de Contractes de Conreu, text refós del 21 de setembre del 1934, s'hi afegirà el següent paràgraf:

«També podran ésser nomenats els Vocals conreadors per la Unió de Rabassaires, i els Vocals propietaris per

l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre quan el Govern de la Generalitat ho disposi. En aquest cas, les designacions hauran de fer-se dintre el termini de cinc dies a partir de la comunicació del corresponent acord a les entitats expressades. Si aquestes no fan ús de la dita facultat, la desig-

nació correspondrà al Conseller de Justícia i Dret.»

Art. 2.ª Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Palau del Parlament, 22 de maig del 1936.

